

CULTURA POPORULUI

Luminează-te și vei fi! — Voeste și vei putea!

Prim-redactor: CONST. CEHAN-RACOVITA REDACTIA: STRADA NICOLAE IORGA Nr. 6. Cluj, Duminecă, 14 Dec. 1924. ADMINISTRATIA: STRADA NICOLAE IORGA 6. ANUL XV. NR. 90. Apare în fiecare Duminecă TELEFON No. 15-75.

STATUL CULTURAL

Viața socială a timpului în care trăim, e în desulă măsură determinată și simțită de toți ca ceva anormal, ca un organism bolnav. E determinată drept un haos social de răsturnări și transformări a tuturor valorilor vechi, tradiționale și absolute, atât din domeniul vieții morale-intelectuale, cât și din acela al vieții practice-sociale. Valori ce numai pe bănci, sau în concepția teoretică a unor idealști mai trăsce, căci în loc al lor s'a înrădăcinat tot mai mult o concepție a valorilor reflectată prin prisma individualității și relativității, cari, drept urmare, au dat naștere egoismului și materialismului fără nici un scrupul, ce mistue viața individuală și socială de azi.

Această tristă diagnoză a primit și o multime de rețete și soluții de sanare, teoretice și practice, dar au convins că majoritatea lor nu ating decât partea formală, externă, a chestiunii, rămânând boala vieții sociale în fundul ei neatinată, înaintând tot mai adânc spre fibrele cele mai importante ale vieții.

Se precizează și se făurește, ca o febră umitoare, o multime de legi și reforme pentru toate domeniile de activitate ale vieții de stat, așteptându-se dela ele însăși sănătoșarea și recăstigiarea echilibrului social s'aruncat. Au impresia, că în această luptă, în această fermentație de recăstigare a punctului de echilibru și găsire de noi adevăruri și idealuri, se niță prea des un lucru, ș. a. Răul nu zace întotdeauna în inștiași și organizații, ci mai mult în fiecare individ ce stă în ele, căci reforma instituțiilor câștigă o valoare și un sens numai în urma și pe buzele unor reforme ce trebuie să se efectueze în însăși viața internă a fiecăruia, reforme în manifestările generale dintre oameni și ca atare, în viața socială a acestora. Căci, nu e mai puțin adevărat că, există un mare pericol în tendințele exagerate de reforme a tuturor instituțiilor, acoperind și delatându-le astfel orice responsabilitate personală a individului. Acesta din urmă trebuie reformată, căci numai prin el se va realiza adevărata reformă a individului, și prin el, a instituțiilor și vieții sociale, căci, marea și neșchimbabilă adevăr ce ni-l prezintă istoria în decursul veacurilor e, că viitorul aparține acelei națiuni, care va fi mai bine instruită și mai cultă. Ca viitorul României să fie strălucit, se impune o politică pozitivă școlară, ca să întemeiem statul cultural, singura noastră cheazăie.

Dr. PETRU ILIUS, profesor.

SCRISORI DIN VIENA

Dela redactorul nostru — PUCINI

În dimineața zilei de 30 Noembrie, gazetele de pretutindeni ne-au adus o veste dureroasă. S'a stins o stea; una dintre puținele, cari luose pe orizontul culturii muzicale. Noaptea zilelor de iarnă ne-a furat un suflet genial.

Știrea morții maestrului Puccini s'a întins fulgerător și în urmă o tăcere ca în momânt s'a pogorât în societatea iubitorilor de muzică italiană. În urma morții, răsună quințele puciniene. Armonia aceasta, abea acum și-a aflat cea mai nimerită interpretare. Intocmai ca quințele sună știrea morții sale: gol și strident... Maestrul moare în Bruxelles, la vârsta de 66 de ani. Cu el rupe de pe scena modernă figura femeii. A fost unul dintre cei mai sentimentali compozitori. Muzica italiană, fără Puccini nu poate să existe, întocmai cum operele maestrului n'ar fi ajuns nemuritoare fără de leitmotivul italian, cules și împodobit cu atâtea finețe și simplitate. Cu Puccini se stabilește verismul italian, pe care ni-l înfățișează pentru primădată Leoncavallo. Opera lui Verdi încheie șirul operelor italiene de felul Aida și Imbracă o haină nouă, haina naturalismului. Inșuși Puccini e în căutarea libretului nou. Îl găsește; ne redă femeia așa cum este ea. Începem să le cunoaștem ca eroine, cu caractere diferite. În Boema — cea mai verisă operă puciniiană — ne redă cele mai naturale scene, începând dela jocul cu lumânarea din actul prim, până la moartea lui Mimì. Actul al doilea întrece toate pretențiile lui Leoncavallo și Mascagni, în direcția aceasta a verismului. Muzica din Boema ne redă puternice stări sufletești cu invențiuni extraordinare, dar opse verismului german. Leitmotivul e cultivat și variază dela un instrument, la altul, dintr'o poziție la alta, tapodobit cu mai puțin combinațiuni armonice și contrapunctice. În schimb instrumentația e brillantă și exprimă totul. În celelalte opere principale și nemuritoare, ca Tosca, Butterfly, R. dinde, iar în prima și ultima operă bufa „Gian Schicchi” — pe lângă aceste inșuși ne dă un șir lung de acorduri noi, precum și un exotism de intervale și melisme. În afară de acestea crează — cum am zis

idealul democrației sănătoșe moderne e, tocmai crearea echilibrului forțelor ce acționează în masă. Și, dacă în masa socială nu se găsește întotdeauna și mai ales astăzi acest echilibru cauza e, că Statul n'a înțeles să facă adevărata selecțiune a valorilor și să le așeze pe fiecare la locul și importanța lor.

După marea război mondial al timpului nostru, se pare că a pus stăpânire, aproape într'un mod absolut, pe întreaga concepție și direcțiune de stat, principiul economic, ca sigura forță creatoare și susținătoare. Celelalte forțe, ca religia, naționalitatea, cultura, sunt considerate și tratate drept ideologii ale unor vremuri trecute. Și dacă totuși li se mai atribuie și acestora, pe ici pe colo, o valoare, o însemnătate, aceasta numai ca un lux sau ca un mijloc pentru ajungerea altor scopuri materiale, dar nici decum pentru valoarea lor în sine, sau pentru forța lor creatoare. Unde este statul cultural? El există numai în teorie și ca o frază de referință a unor politicieni, căci în desul lor sunt numai principii și interese de ordin material. Unde e statul echilibrului forțelor creatoare sociale, fie el în domeniul valorilor morale, intelectuale sau materiale? Unde este democrația valorilor? Dar chiar admittând că statul ar fi în stare să țină frânele acestui echilibru social și că de fapt e, aceasta e numai o latură pasivă și negativă a activității lui, căta vreme îi incumbă o datorie de activitate mult mai pozitivă, și anume: de-a fi el însuși primul rând. Numai așa se va putea ridica statul la principii și concepția statului cultural.

Și acum, cu drept cuvânt se va întreba oricine, care e acel factor important, ce ajutorul căruia statul se va putea ridica la această concepție? Nici unul mai mult ca școala; școala de toate categoriile. Aci trebuie să se îndrepte, într'o măsură mai mare ca până acum, adevărata politică pozitivă a statului, căci numai prin școală se va putea realiza adevărata reformă a individului, și prin el, a instituțiilor și vieții sociale, căci, marea și neșchimbabilă adevăr ce ni-l prezintă istoria în decursul veacurilor e, că viitorul aparține acelei națiuni, care va fi mai bine instruită și mai cultă. Ca viitorul României să fie strălucit, se impune o politică pozitivă școlară, ca să întemeiem statul cultural, singura noastră cheazăie.

Dr. PETRU ILIUS, profesor.

SCRISORI DIN VIENA

Dela redactorul nostru — PUCINI

— sute și mi de femei diferite, pe cari ni-le înfățișează în teatrele europene cu fel de fel de caractere, a căror stărsit e tragic, și totuși atât de frumos...

Pria acest apus de soare, răsare unul nou în istoria muzicii universale.

— În 26 Noembrie s'a celebrat în biserica polonă din strada Rennweg, cununia d-rei Olga Mitilineu, fiica ministrului plenipotențiar din Viena, cu contele Charles Romer, secretar-general al legățiunii polone. Binecuvântarea arhieriească s'a dat din partea nunțului-apostolic Sibilis. Ca martori au fost M. Ackers-Douglas, ministrul Angliei, Jean Mitilineu, fost ministru de stat, Contele Lasceki, ministrul legățiunii polone și Baronul de Baux. După cununia, s'a ținut recepția, la palatul legățiunii române din strada Bukner, unde în afară de oaspeții înalți — președintele republicii austriece Dr. Benesch, cu soția, șef de secție Dr. Löwenthal, comisarul general Dr. Zimmermann, ministrul de externe Dr. Mataja, Consulul Junker, Dr. Peter și Dr. Schuller — au mai luat parte diferitele legățiuni din Viena prin delegații lor, precum și delegatul coloniei române din Viena, președintele Capellei române, consulul român Nedeleu, viceconsulul Păunel, delegatul „României June”, precum și alte persoane de samă din societatea românească din Viena. Din partea tinerimii universitare s'a dat o serenadă (cor bărbătesc) sub conducerea subsemnatului, cântând în afară de obiectivul „Întru mulți ani...” — un cor din opera „Lucreția Borgia” de Donizetti, precum și „Serenada” de Flandor; partea de solo fiind cântată de tânărul tenor George Dippon, un elev al maestrului Franz Steiner. Ca această ocazie s'a primit și o telegramă de felicitare din partea M. S. Reginiei Maria. Toate ziazele din Viena s'au ocupat la timp de această solemnă cununie. Prin noua înrudire a Contelui Romer cu ministrul român din Viena, d-l Charles Mitilineu, se prevăd noi relațiuni de prietenie între cele două legățiuni, precum și o înfrățire între studențimea română și polonă.

FILARET BARBU

Republica moldovenească

Regimul bolșevic, care se menține încă la putere prin vărsări de sânge nevinovat, prin închisori demne de timpul închiziției, prin uzurparea oricărui drept uman, a vestit oficial zilele aceste, că a luat ființă „republica moldovenească,” pentru a arăta Basarabiei pe care o pretind, că acolo, peste Nistru, e raiul lui Adam.

Mineionul Românului din Basarabia, care mai simte azi pe spinare cutul mușcalului de altădată, românului care a suferit destul sub regimul țarist — un regim mai mult sau mai puțin legat din acea vreme, dispăruse azi minștina a celor cari locuiau încă în sânge omenesc nevinovat. Republica Moldovenească nu e decât o copană bulșevică, o mișcunță infamă. Basarabeanul să nu să se înșale. Administrația, organizația, cultura introdusă acolo e ura și a ceea ce în „Ghena dela Moscova.” Comisari populari, formați din oamezi certați cu cinstea, închisori ca Cerveșcaia, te închide și te împușcă fără vie o judecată, oprire de la pârta o haină ce lumina în administrație în noua republică.

Știm bine din ambele istorice, că pe când Basarabia sub regimul rusesc era apădită de surinzi aușii ca să desmășchizeze pământului nostru, Românii au început să plese peste Nistru, așezându-se prin stepa Ongeavului, prin satele gotice de Tatars. Această emigrare s'a înălțat sub regimul țarist, când moldovenii nemai putând suferi chinuri și împilări, au preferat mai bine stepa. Știm bine însă, că la congresul moldovenesc, care a avut loc în Chișinău, în Noembrie 1917, toate satele moldovenești de peste Nistru au trimis delegații lor.

Această redesteptare a conștiinței naționale la Românii dintr-o Nistru și Bug, ne dă dreptul să afirmăm, că încercarea bolșevicilor de a înființa o republică sovietică moldovenească peste Nistru, nu numai că nu va putea ajunge ținta urmărită de a despărți Basarabia de trupul patriei noastre, ci va da tuturor prilejul să vadă, că de îndreptății și de modeste am fost, când am fixat la Nistru hotarul de răsărit al românismului.

HOTERIS, p. efesor.

ATENEUL „Dr. C. Anghelescu”

În ziua de Duminecă, 30 Noembrie, s'a inaugurat cu o deosebită solemnitate, Ateneul Popular Obor „Dr. Constantin Anghelescu”. Acest ateneu e instalat în cartierul Obor din Capitală, în localul școlii primare din Str. Mașina de Pâine, cartier de mahala, locuit în întregime de lucrătorii fabricilor de pe aici. Acest ateneu e foarte bine venit întrucât în acest cartier avem străzi cu numai puțin ca 20 de cămăruși, citez strada Lizama.

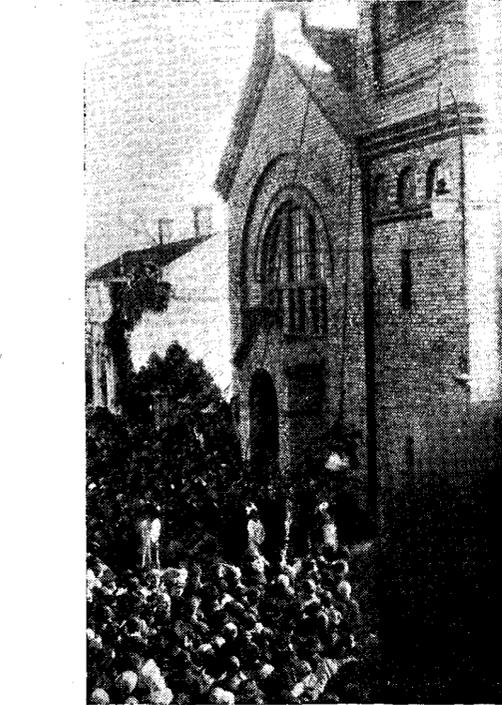
Ateneul a fost înființat din imboldul d-lui Popa Șerban, directorul școlii Mașina de Pâine, întovărășit de câțiva studenți și alți oameni de inimă din acest cartier. Trebuie relevat ajutorul moral și material cu care au contribuit la înfăptuirea acestei așezămănt culturale d-l C. Anghelescu, ministrul școlărilor și d-l Mihai Berceanu, harnicul vice-președinte al comisiei întinerire a primăriei capitalei, a cărui prodigioasă activitate pe tărâmul cultural, a îndreptat multe din București. Programul festivității a fost următorul: Inulul Național, Trecuri Valea, Vraja, Lugojani; coruri mixte, cântate de corul Ateneului, sub conducerea d-lui Aurel Constantinăscu. „Din trecutul Oborului” o foarte frumoasă conferință a domnului G. Lungulescu, student, care în cuvinte alese a arătat însemnătatea ce au avut aceste locuri în istoria românilor.

O foarte frumoasă improvizație versificată a bardului Vasile Militaru, în care cu mult dăd și schiță înfăptuirea acestei frumoase idei de bine obște. D-ra Maria Mohor, artistă de la Teatrul Național din București, a declamat poezia „Ideal” de G. Coșbu. Orchestra Ateneului „Obor” a cântat cântece românești, fiind căduros aplaudată de cei de față. Populația cartierului s'a arătat demnă de darul ce s'a făcut, umplând sala plină Observ pe d-nii: Dr. C. Anghelescu, ministrul școlărilor, Mihail Berceanu, ajutor de primar al capitalei, D-l General Manolescu, organizator al „Caselor Naționale” pentru învățuri și fademuri bune, Ion Th. Florescu fost ministru al Justiției și alții.

Atât felul cum se prezintă sala ateneului cât și felul cum a fost alcătuit și desfășurat programul, spiritul și unitatea de acțiune a comitetului, dovedește că această mână de oameni, sunt într'u adevăr călăuziți de înalte sentimente patriotice și umanitare, lucru ce nu le face decât cinste în aceste vremi, când majoritatea oamezilor se abat pe întrecere de la cele bune, punând mai mare preț pe cârmă, decât pe școală și biserică.

Dea Dumnezeu, ca silița depusă de conducătorii Ateneului Popular „Dr. Constantin Anghelescu”, să dea roadele dorite și să găsească mulți imitatori. Daniel St. Constantinăscu, invalid din război

Prețul 4 Lei

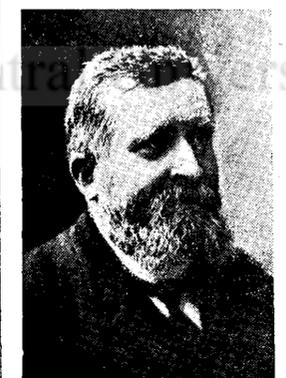

SFINȚIREA ȘI RIDICAREA CLOPETELOR ÎN TURNUL BISERICII ORTODOXE-ROMÂNE DIN VARȘET

SCRISORI DIN PARIS

Dela redactorul nostru — Jaurès la Panteon

Actualul guvern francez a hotărât, și Duminecă 23 Noembrie, oasele oratorului socialist Jean Jaurès au fost transportate cu mare solemnitate la Panteon, care e templul consacrat de Franța, marilor săi oamezi.

JEAN JAURÈS

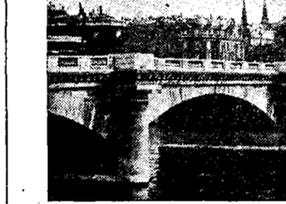
Solemnitatea aceasta a luat proporții colosale, atribuindu-i-se o importanță deosebită.

Jean Jaurès, mare scriitor și orator socialist și-a consacrat întreaga sa viață operii de pace și idealului, continuând să-și promărească mărșirea pe care și o atribuie? De ce te-au luat de acolo, ca îndreptându-te spre Panteonul gloriei, să-ți mai arate încă odată, că de zadarnică ți-a fost truda, căt praf s'a ales din doctrina ta de păcure a societății omenestii? Splendorează idealismului tău, nu merită spectacolul ororilor firești din frământările vieții sociale, pe cari cei ce te-au condus la Panteon au ținut să-ți le arate încă odată fără milă!

La Panteon a vorbit Herriot, primul ministru. Discursul lui a fost auzit în întreg orașul fiind transmis prin aparate speciale. Un discurs mare, de mult efect, de momentanee impresie, tot deodată însă de o imagine clară a amunitor interese sau a unui idealism dus în extrem.

Jaurès a intrat în Panteon înaintea lui Renan, Edgar Quinet și Michelet. Interesul de ocaziune politic — numai al unui guvern poate — ce e aceasta. Dacă nici o morții nu se țin o orânduială conformă cu dreptatea, cum mai vom noi dreptate, fiind încă în viață?

Valeria Gh. MIRUR.

CAMERA DEPUTAȚILOR FRANCEZI

intea lui Renan, Edgar Quinet și Michelet. Interesul de ocaziune politic — numai al unui guvern poate — ce e aceasta. Dacă nici o morții nu se țin o orânduială conformă cu dreptatea, cum mai vom noi dreptate, fiind încă în viață?

Panteonul era la Grecii și la Romani templul consacrat celor 12 zei din Olymp. După modelul Grecilor și Romanilor Francezii au clădit și ei unu la Paris în care se odihnesc deveci osemintele oamezilor celebri ai Franței

Din Iugoslavia

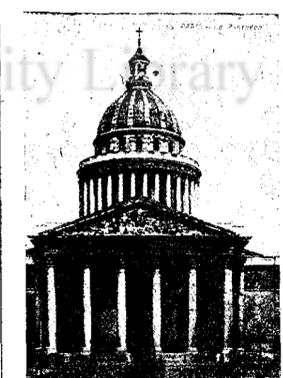

SFINȚIREA ȘI RIDICAREA CLOPETELOR ÎN TURNUL BISERICII ORTODOXE-ROMÂNE DIN VARȘET

SCRISORI DIN PARIS

Dela redactorul nostru — Jaurès la Panteon

Actualul guvern francez a hotărât, și Duminecă 23 Noembrie, oasele oratorului socialist Jean Jaurès au fost transportate cu mare solemnitate la Panteon, care e templul consacrat de Franța, marilor săi oamezi.

JEAN JAURÈS

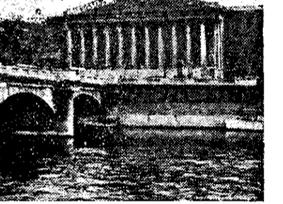
Solemnitatea aceasta a luat proporții colosale, atribuindu-i-se o importanță deosebită.

Jean Jaurès, mare scriitor și orator socialist și-a consacrat întreaga sa viață operii de pace și idealului, continuând să-și promărească mărșirea pe care și o atribuie? De ce te-au luat de acolo, ca îndreptându-te spre Panteonul gloriei, să-ți mai arate încă odată, că de zadarnică ți-a fost truda, căt praf s'a ales din doctrina ta de păcure a societății omenestii? Splendorează idealismului tău, nu merită spectacolul ororilor firești din frământările vieții sociale, pe cari cei ce te-au condus la Panteon au ținut să-ți le arate încă odată fără milă!

La Panteon a vorbit Herriot, primul ministru. Discursul lui a fost auzit în întreg orașul fiind transmis prin aparate speciale. Un discurs mare, de mult efect, de momentanee impresie, tot deodată însă de o imagine clară a amunitor interese sau a unui idealism dus în extrem.

Jaurès a intrat în Panteon înaintea lui Renan, Edgar Quinet și Michelet. Interesul de ocaziune politic — numai al unui guvern poate — ce e aceasta. Dacă nici o morții nu se țin o orânduială conformă cu dreptatea, cum mai vom noi dreptate, fiind încă în viață?

Valeria Gh. MIRUR.

CAMERA DEPUTAȚILOR FRANCEZI

intea lui Renan, Edgar Quinet și Michelet. Interesul de ocaziune politic — numai al unui guvern poate — ce e aceasta. Dacă nici o morții nu se țin o orânduială conformă cu dreptatea, cum mai vom noi dreptate, fiind încă în viață?

Panteonul era la Grecii și la Romani templul consacrat celor 12 zei din Olymp. După modelul Grecilor și Romanilor Francezii au clădit și ei unu la Paris în care se odihnesc deveci osemintele oamezilor celebri ai Franței

SHAKESPEARE

După multă alergătură, redactorul nostru din București, a pus mâna pe o nouă traducere a mai multor piese ale lui Shakespeare, dăruite Teatrului Național de un anonim. Traducerea e precedată de un studiu asupra marelui Will, al legendelor născocite despre el și al modului de a se juca piesele lui. Iată acest studiu.

Na există nici un manuscris autograf al pieselor lui Shakespeare. Textele cunoscutе sunt indoleitice. Ele, învâțate numai, calea-voies, de actori, nu au fost puse negru pe alb decât numai după memoria lor. Astfel s'au scris piesele jucate de diferitele direcții de teatru. În asemenea condiții, evident, s'au strecurat multe erori. Sunt în acele texte, desigur, multe omisiuni și, încă mai de sigur, și mai multe amplituri. Totuși, contrastele bat la ochiul și genul creator al lui Shakespeare răsare, chiar în ele, ca o floare printre burdane.

Edițiile publicate pe timpul vieții autorului, sau nu au fost revizuite, sau nu au putut fi împiedicate de el; pentruca, pe atunci, nici nu „Bill” nu reglementa proprietatea literară, în Anglia. Cel mai vechiu „Bill”, în sine, e din 1750. Edițiile au abuzat de asemenea stare de lucruri. În acest chip, ei au adus pagube, prin edițiile lor succesive și remuncătoare, atât autorului cât și posterității.

Cu scopul de a se apropia cât mai mult de intențiile autorului atâr epod'opere și pentruca lumea să nu mai fie zăpăcită de textele — cronate — publicate în edițiile anterioroare, Royal Academy de la Londra, se hotărî, acum vreo cincizeci de ani, să numească o comisie cu menire să stabilizească un text care, impus teatrelor subvenționate, să rămână, astfel, textul definitiv al pieselor nemuritorului Will.

Comisia fu compusă din: 1. Membrii secției literare ai Academiei Regale; 2. Cei mai reputați comentatori și interpreți ai lui Shakespeare; 3. Câțeva personalități, mari admiratori ai marelui geniu.

Comisia, după o muncă îndârjită, îndeplini, în sfârșit, spre mulțumirea întregii opinii publice, în sarcina ei încredințată ei de Academia Regală. Ca urmare, Sir Henry Irving, marele actor, membru al acestei comisii, dădu la iveală, într'o ediție de lux, admirabil ilustrată de pictori cu vază, textele definitive, îmbogățite cu notele comentatorilor și diterile pueri în senă uzitate.

Teatrele particulare engleze — gășind un câștig sigur în reprezentarea pieselor lui Shakespeare (geniu nesocotit în Anglia, timp de două veacuri, e la modă de un timp încoace) și adoptând, fără înțelegere, textele teatrelor subvenționate — astăzi, în toată Anglia, nu se mai întrebunțează decât textele stabilite de comisia Academiei Regale.

După acest text s'a făcut traducerea de față; dar ne-am permis — pentru o mai mare înlesnire a punerii în scenă, și a jocului actorilor — să înlocuim cuvântul scenă — însemnând în text o schimbare de decor — prin cuvântul tablou — uzitat azi în acest sens —; rezervând cuvântul scenă pentru a desemna faptul că un nou personajiu intră sau iese.

Laconismul shakespeareian, adesea obscur, s'a păstrat și clarificat pe cât s'a putut. În unele cazuri, modul de a vorbi al Românilor e încă mai laconic. Sunt, însă, alte cazuri, unde s'a simțit nevoia de a mai lungi fraza pentru a o face înțelegibilă, ținându-se seamă, nu numai de formă, ci mai ales, de fond. Traducând dintr'o limbă învechită — și cam brutală — într'o limbă reformată, încă și cam săracă traducătorul a întrebunțat, pe cât i-a fost cu putință, termenii mănăști al căror înțeles precis a fost stabilit de vechii autori. Dar s'au prezentat cazuri, unde neologismele se impuneau. Numai atunci s'a făcut uz de ele.

„Traducere, traditore” zice Italianul. Fără a spera că a rodat gândul autorului — pretutindeni și în toată întregimea și „savoare” lui — traducătorul are convingerea că nu a fost un „traditor”.

Duhuri scute au emis părerea, că Shakespeare nu era autorul pieselor atribuite lui. S'au publicat multe volume — copioase — pro și contra. Unii savanți susțin, că Lordul cancelar Bacon ar fi autorul lui Hamlet; alții ca Lord Ruthland scrisese numai știu care piesă, căreia Shakespeare îi asumase numele paternității; alții ca Lordii Stanley, Palmerston, Northumberland, Southampton, Portland, Derby, etc, făcuseră la fel.

Al doilea ziar citat, crede a ști că primul vrea să renunțe la tron, devenim un simplu cetățean (fără precedent în istoria Angliei). Al treilea ziar citat, îl sfătuiește fațăș se lasă de călărie, căci, doamne ferește, în caz de accident..., tronul n'ar fi prea confortabil, când ești obligat să conduci din el (schiriodi). Prințul de Gales, în ziua tuturor, nu vrea să se însoare. NICOL.

Părerile astea, foarte respectabile, sunt, în definitiv, prezunții ipoteze. Dovada formală nu există. Deoarece însă, există păreri — și tot așa de întemeiate — într'un sens și în celălalt, se mai află și oameni cu credință, că Shakespeare e autorul tuturor pieselor atribuite lui. Printre aceștia e și traducătorul de față. Iată cum motivează el această părere: în mii de ani de când cunoaștem opere dramatice, natura n'a izbutit să producă, în această ramură, decât vreo zece-cincisprezece genii; ba în Grecia, ba în Italia, ba în Spania, ba în Germania, ba în Franța; — în mii de ani, o repet; iar în vreo câțiva ani, a dat naștere (și numai în Anglia) la treizeci și opt de genii dramatice, adică atâtea, câte sunt și piesele atribuite lui Shakespeare.

Ce fecunditate subită și... localnică. Cum explică domnia-lor un fenomen așa de extraordinar? — Nu! explică, înca tot; și chiar, închid ochii ca să nu' l vază.

Apoi, ce importanță are să se atribuie o capod'operă unui geniu sau situa? Oare, faptul acesta mărește sau micșorează capod'opera?

Fiește că nu. Prin urmare ce ne împotrăv să'î zicem autorului stător epod'opere Shakespeare, Bacon, Ruthland sau Ștan Popușu? În înștiințarea de față se iau atitudine categorice. Ba chiar se atacă unele legende: legenda textelor atâr epod'opere; legenda obscurității limbii; legenda paternității pieselor shakespeareiene, etc. Legenda e o mineionă altoită pe un zvon necontrolat. E mai greu a distruge o legendă, decât a o înrădăcina. Totuși dificultatea nu ne sperie. Na vom face chiar de o legendă adânc înrădăcinată: aceea că piesele lui Shakespeare se jucau fără decor, — acesta fiind înlocuit prin o „pancartă” prezentată publicului și pe care era scris, scutoc, ce ar reprezenta decorul, dacă ar exista. Legenda.

În memoriile timpului și în corespondența filosofului Pope și episcopului Waarburton se pomenește de faptul decorurilor în care se jucau piesele lui Shakespeare. Cum s'î conciliem faptul decorurilor cu inexistența lor? Foarte lesne: piesele lui Shakespeare se jucau fără decor numai în teatrele, cari nu posedau decor.

Altfel, fiește, se joacă într'un teatru de rangul întâi și altfel într'un teatru sărăcăcios dintr'un oras mic.

Nota bene: piesele lui Shakespeare făceau „salle comble” într'o epocă în care fastul întrecea orice închipuire, epoca cuprinsă între Lagărul postului de aur (Francisc I fiind Rege al Franței) și celebrele balet-ele operi dela Paris (subvenționate de Ludovic XIV).

Apoi, să nu uităm că incendii teatrului Globe, din Londra, la 20 Iunie 1613, pe când se reprezenta piesa istorică a lui Shakespeare, Regele Henric VIII, a fost cauzat de mărșitul foc de artificii, care se trăgea pe scenă, în cursul actului V. Dela mărșitul foc de artificii s'au aprins decorurile și incendii s'au întins la întregul edificiu.

Cum au putut să se aprindă decoruri inexistente?

Deci, Teatrul Național din București, care posedă decoruri, e îndrituit să reprezinte piesele lui Shakespeare cu decoruri.

INSEMNĂRILE MELE

Prințul de Gales

Toată lumea e amărâtă în Anglia, pentrucă prințul de Gales, moștenitorul tronului, deja în vârstă de 30 de ani, nu vrea să se însoare de loc.

Mai ales ziazele, se dedau fel de fel de bănueli.

Literary Digest, Newyork Herald Tribune, Boston Herald, etc. ni dau amănunț și presupuneri, cari ne ma descrescă frunțile.

Astfel, primul ziar, acuză pe prinț că prea mult călărește (În mai puțin de doi ani, a avut 12 accidente). Ni dă și câteva amănunțe plăcute: prințul e foarte popular; îi plac escapadele; locuiește singur într'un hotel (Saint James Palace); a fost prinț toată lumea; toate curțile îl îmbrățișă cu neveste (prințesa Youlansa a Italiei, prințesa Marie-José de Belgique), dar zadarnic.

Al doilea ziar citat, crede a ști că prințul vrea să renunțe la tron, devenim un simplu cetățean (fără precedent în istoria Angliei).

Al treilea ziar citat, îl sfătuiește fațăș se lasă de călărie, căci, doamne ferește, în caz de accident..., tronul n'ar fi prea confortabil, când ești obligat să conduci din el (schiriodi).

Prințul de Gales, în ziua tuturor, nu vrea să se însoare. NICOL.

Cartea neamului lui Iisus Hristos

Duminică înainte de nașterea Domnului

Încă în vechimea îndepărtată Dumnezeu a făgăduit neamului omenesc, că va trimite un Mântuitor, care să curățească pe oameni de păcat și să le dăruie pacea, care ducă la adevărata viață. Pentru primirea acestui Mântuitor, Dumnezeu a pregătit omenirea de milenii înainte. Atunci, când după amestecarea limbilor, oamenii s'au abătut dela credință și închinându-se idolilor au alunecat pe cărările nedreptății, dintre mulțimea de oameni rățițiți Dumnezeu a ales pe un om credincios, ca să păstreze credința cea adevărată până la venirea Mântuitorului.

Acest om a fost Avram, părintele poporului evreesc. El locuia în Haldea, dar Dumnezeu l-a zis să se mute cu toată familia în Haraan, făgăduindu-i, că-l va face seminție mare. După mureșarea lui Avram, soția lui Avraam a născut un fiu, căruia i-a dat numele Isaac. Atât Avraam, cât și Isaac au fost credincioși Dumnezeului celui adevărat. Pentru aceea Dumnezeu l-a binecuvântat pe toate bunătățile pământului. Isaac a avut doi fii, pe Isac și pe Iacov. Dintre aceștia Dumnezeu a ales pe Iacov, care a sosit dintr-o țară străină în țara sa, și pe Isac, care a sosit dintr-o țară străină în țara sa, și pe Iacov, care a sosit dintr-o țară străină în țara sa.

În Egipt poporul evreesc a trăit patărnice de ani, înmulțindu-se foarte tare. Atunci, ridicându-se în Egipt un împărat, care așezându-se pe tron, a început să persecuteze pe evrei, ca să-i scape de la ochii lui. Moisi a părăsit Egiptul, mutându-se în Haraan, pământul locuit odinioară de Avram și de Isac și de Iacov. În Haraan a început un război teribil între două țări, iar Moisi a fost chemat să judece între ele. Moisi a fost chemat să judece între două țări, iar Moisi a fost chemat să judece între două țări.

Se apropie Crăciunul, fraților! Să apropiem și sufletele noastre de Iisus Hristos! Să curățim aceste suflete, ca să fie vrednică lăcașul Mântuitorului nostru. Astfel, crăciunul nu va însemna numai nașterea lui Iisus în peștera din Vitehim, ci și nașterea lui în sufletele noastre.

COLIBIȚA

— ACTIVITATEA SOCIETĂȚII „CARITATEA” —

Asunsă între munți cu păduri bătrâne de brazi, unde numai pasul îndăzneț al unui vânător mai pătrunde, brăzdată de șerpuitul repede al Bistriței, Colibița, o neprețuită stațiune climaterică, din ce în ce se pregătează imai mult.

Cu un mers anevoios la început, dar care acum devine tot mai hotărât și mai energic, se dă din prisos toată posibilitatea, ca lumea să beneficieze de minunatele cămăruțe ale naturii în sânul căreia este așezată această stațiune.

Și faptul acesta îl realizează societatea „Caritatea” sub conducerea d. nei Dr. Deleu, a cărei activitate în domeniul carității e indeobște cunoscută și apreciată. Cu sacrificii mari, ea o întinsă desfășurare de muncă, pusă în serviciul binelui comun, cu sprijinul unor instituții și oameni de bine, lucrul e aproape de împlinire definitivă. S'au construit case de sană-

tate, s'au cumpărat terenuri adaptându-se cerințelor sanitare, dându-se vizitatorilor sau pacienților puțința de întinere fizică.

Nenumărați studenți, funcționari, elevi și orfani au găsit la Colibița un cămin ospitalier pe un preț mic și în cele mai multe cazuri gratuit.

Realizarea definitivă și încheierea acestei opere mărețe, nu se poate face însă decât prin o sprijinire reciprocă. De aceea e o imperioasă datorie sprijinirea acestei societăți, ca ocazia să aibă puțința de a lăsa sub îngrijirea sa cât mai multe vărstare tinere cu cari sănătatea e vitregă, și de a le reda vigoarea, făcându-se astfel un bine de o covârșitoare însemnătate publică. Ar fi deci de dorit ca fiecare să contribuie la ajutarea societății.

Sediul societății „Caritatea” e în Calea Regele Ferdinand 34, Cluj.

Splenduri din Istoria bisericii române

Intemeierea Mitropoliei Ungro-Vlahiei și celor dintâi mănăstiri

Formațiunii politice a Țării Românești trebuia să-i urmeze neapărat și constituirea ierarhiei bisericești. În timpul domniei lui Alexandru Vodă Basarab, și anume în anul 1359, se înființează Mitropolia Ungro-Vlahiei cu aprobarea și sub jurisdicția Patriarhiei din Constantinopol.

Primul mitropolit este numit, prin transferare, episcopul grec Jakint Kri-topulos al Vicinei, care prin jurământ făgăduit că va rămâne credincios statornic față de Patriarhia Constantinopolului, iar în urma sa — după moarte — arhierul cel-l va urma va fi ales tot de Patriarhie și întărit de ea în aceleași condiții amintite mai sus. Reședința mitropolită a fost la început la Argeș, unde era și cea domnească, iar denumirea de „Ungro-Vlahiei” era înțelesă și pentru vlahii cari trăiau dincolo de Carpați, în ducatele Amalagului și Făgărașului, care erau sub stăpânirea Ungariei, dar care, câte odată, erau cedate de regi unguri, Domnitorilor Români ori de câte ori erau aliați cu danșii.

Mitropolitul Jakint — după documentele ce avem — era un bărbat distins, curajos, învâțat și se crede că și-a trăit până la anul 1370—71. Dăruia această dată figurează ca mitropolit Hariton până la 1381, iar din acest an și până la 1394 a fost Anhim, venit dela mitropolia Severinului, care se înființează la anul 1370 pentru banatul Olteniei.

Acești mitropoliți greci nu și-au dădeau osteneala mare pentru păstoria credințioșilor români, ci petreceau, cea mai mare parte din timp, în Capitala imperiului bizantin, considerând Țara-Românească ca o provincie încă barbară. Dăruia un timp însă, din vremea lui Mircea cel Mare, acești ierarhi nu mai sunt lăsați să mai vină la Constantinopol, pentru a participa la ședințele Sinodului, ci li se impune să nu și părăsească Eparchiile și să caute de sufletele acelor cari le erau încredințate, lor spre pastorie. De aceia, vedem în corespondența acestor ierarhi cu Patriarhia că ei scuză și cer iertare Patriarhului că nu pot veni la Constantinopol, fiind împedcați de greutatea călătoriei și de ooperarea Domnului, care nu-i lasă să părăsească țara.

Iniințarea unei a doua Mitropolii la Severin este motivată de aliprea Banatului Olteniei la Țara-Românească de stăpânirea Amalagului și Făgărașului și de faptul că un singur arhieru numai putea fi îndestulător pentru toți credincioșii dintr'un teritoriu așa de întins.

Primul mitropolit al acestei noi Eparchii este ales în persoana Dkiofilyxului Danil Kri-topulos, care în călugărie luă numele de Anhim și în sfârșit la Constantinopol. Pe acest Anhim l'am văzut urmând în scaunul mitropolităn al Țării Românești după Hariton. Reședința acestui nou mitropolit a fost în orașul Severin, până după anul 1401, căci, în cea dintâi jumătate a sec. XV, Banatul Olteniei fu pierdut, fiind luat de Unguri. După Anhim a urmat Athanasie, pomenit într'un document din an 1389 și a păstoria până peste anul 1400.

CELE DINTĂI MĂNĂSTIRI DIN ȚARA ROMĂNEASCĂ.

Călugăria și viața mănăstirească au fost introduse la noi de vecinii ortodoci dela sudul Dunării, de oareca la Bulgari și Sârbi ele erau deja bine organizate sub influența directă a Atosului, peșneria monahismului ortodox. La noi, tocmai târziu de tot și anume în adoua jumătate a sec. XIV, după formarea principatului Țării Românești, găsim că se ridică cele dintâi mănăstiri.

Prima mănăstire a fost Vodăta, întemeiată de Vladislav, după îndemnul cuviosului călugăr sârb Nicodem. Data fondării este fixată în an. 1370. Domnitorul Vladislav face numeroase danii acestei mănăstiri și o pune sub conducerea lui Nicodem, care venise întovărășit de mulți călugări, aproape toți cărturari din Athos. Mănăstirea durează până, după domnia lui Mircea cel Mare, când, Severinul căzând în mâna ungarilor și apoi a turcilor, ea fu distrusă, încât astăzi n'a rămas decât un morman de ruine.

A doua mănăstire este: Tismana, începută de Vladislav și isprăvită de urmașul său Radu-Vodă, care face numeroase donații pentru întreținerea mănăstirii, ce-o pune sub conducerea

CONFLICTUL BISERICII MOLDOVENEȘTI CU PATRIARHIA DIN CONSTANTINOPOL.

Patriarhia din Constantinopol s'a considerat în totdeauna ca singura depozitară a credinței celei adevărate a ortodoxismului și de aceea a căutat să și impună cântăvul său la instituirea oricărui ierarhii noi. De oareca mitropolia Moldovei își luase ființă, cum am văzut, cu binecuvântarea dela altă Patriarhie, ajunge în conflict atunci când primul mitropolit înțețează din viață dela anul 1387 și este urmat în scaun de episcopul Cetății Albe, nume Iosif Mușat, fiind domnitor al Țării ruda sa, Petru Mușat. Prilejul acestei vacanțe mitropolitane dădu ocazia Patriarhiei să se amestece în interesele bisericești ale Moldovei și nerecunoscând alegerea făcută la persoana lui Iosif, fără consimțământul și binecuvântarea ei, numește alt mitropolit, pe Ieremia pe care-l trimise în țară să și ocupe scaunul. Domnitorul și boierii împotrivindu-se acestei măsuri arbitrare și declarând că au mitropolitul, isgoneșc pe acest Ieremia, care voia să se instaleze cu fo în scaunul Mitropoliei moldovene. Faptul acesta supără foarte mult pe Patriarh, care aruncă anatema asupra bisericii Moldovei, asupra celor doi arhierii: Iosif Mitropolitul și Meletie al Cetății-Albe, precum și asupra Domnului, boierilor și poporului, asupra celor vii, cât și asupra celor . . . morți. Conflictul era de acum declarat și ruptura făcută.

Venind la tronul Moldovei Ștefan, acesta a căutat să se apliceze conflictul iscat între biserica Moldovei și Patriarhia din Constantinopol. În acest scop trimite la Constantinopol pe Protopopul Petru, care să mijlocească pentru ridicarea anatemei și pentru relovarea unor legături amicale. Patriarhul, însă, pune prima condiție ca cei doi episcopi din Moldova să fie izgoniți din țară și înlocuiți cu alți ierarhi pe cari îi va desemna el. Până atunci însuricează pe Protopopul Petru cu administrația bisericii moldovene, fiind considerat ca ierarh și diken al Patriarhiei. Protopopul refuză această demnitate și nu primește, decât numai de formă înaintea Patriarhului, de oareca fu amenințat cu excomunicarea. Stăruie foarte mult pentru iertarea celor doi vlădici și ridicarea anatemei, ceea ce nu i se aprobă și pleacă în țară aducând scrisori dela Patriarh către Domnitor, boierii, vlădici și popor, în care se arată condițiile impuse pentru apianarea conflictului. Domnitorul și boierii nu voiesc s'audă cel puțin, ca să și izgonească pe cei doi ierarhi, cari rămân, cu toată afurisirea Patriarhului, să conducă mai departe episcopiele lor. Văzând că acest demers n'a avut rezultat bun pentru Patriarhia, aceasta trimite la 1395 un delegat al ei — mitropolitul Mitlenii — ca să cerceteze la fața locului lucrurile ce se petrec în mitropolia Moldovei.

Dar nici de data acesta nu se obține vre'un rezultat. Acum se vede că Patriarhia ținea cu orice preț să trazeze pentru apianarea conflictului, dovăduindu-ne interesul cel mare care-l avea, pentru a și întinde jurisdicția și peste această nouă mitropolie. De aceia, are loc trimiterea mai multor comisari, fie pentru a lua în stăpânire biserica Moldovei, fie pentru a se ajunge la o împăcare.

APLANAREA CONFLICTULUI ȘI RECUNOAȘTEREA MITROPOLITULUI IOSIF.

Patriarhul, Antonie IV, acel care aruncase afurisirea asupra Moldovei, încetă din viață (1398), scaunul fu ocupat de patr. Matei, care era un om animat de sentimente mai bune. Deasemenea, în Moldova, fiind Domnitor Alexandru cel bun, al cărui merit este că a consolidat statul, acesta a căutat să pună capăt și crizei bisericești. În acest scop trimite o deputațiune, în 1401, compusă din boieri și cleric, pentru a trata, ca conflictul să se apliceze. Sinodul patriarhal pune capăt conflictului, ce durase atâta timp, prin recunoașterea lui Iosif ca șef spiritual al Moldovei și ridicarea anatemei. Sfătuște pe mitropolit să se poarte blând cu clericii și poporul, trimițând delegați, care să-l instaleze în scaunul Mitropoliei Moldovei.

Astfel s'a pus capăt acestui conflict bisericesc.

RĂVAȘELE DELA SATE

Din Rușeți (Jud. Ialomița)

În comuna noastră este un obicei foarte urât la locuitori. Ori de câte ori se îmboinăvește cineva de oțică se obișnuiește, ca bolnavul să sufle în gura unui copil mic de țâță pentru ca boala să se ia la copil, iar cel care era bolnav să scape. Credința deșartă, și foarte rea pentru acia cari o au, căci bolnavul îmboinăvește și copilul și astfel, când e vorba de moarte, — căci această boală aproape totdeauna se sfârșește prin moartea celui bolnav, — mor amândoi: și bolnavul și copilul, care a fost îmbolnăvit de către bolnav care l-a suflat în gura lui zile întregi de-a rândul. Este una din credințele cele mai rele pe care poate să o aibă un popor. Aș sfătui pe acești locuitori ai comunei Rușeți, ca în loc de a face așa ceva, să se ducă la medic, care le va spune ce e de făcut. Deasemenea să se fie bolnavul izolat și să nu-l lase ca să scupe pe jos. Să scuie într'un vas în care se află cenușe. Să vie cât mai rar în contact cu el și să și se desinfecteze odaia cât mai des.

Ferifi-vă oameni buni de asemenea obiceiuri rele, care totdeauna nu vă aduc altceva, decât un om bolnav sau o moarte în plus în casa d-voastră.

A. BĂDULESCU.

Din Chițcani (Jud. Tighina)

Însărcinat de către d. Cazacu, președintele societății „Împăratul Traian” din Tighina, cu controlul tuturor secțiilor culturale, am constatat, că în comuna Copanca, președintele secției culturale locale, I. Balan, nu și-a cunoscut menirea chemării sale, nedându-și nici o silință față cu scopul național, pe care-l urmărește societatea. Pentru această cauză a fost scos din președenție și înlocuit cu d. Ștefan Onică, vrednicul moldovan de dincolo de Nistru, moldovan care acum locuiește în mijlocul nostru.

În comuna noastră, Chițcani, prin sfârșirea oamenilor de bine, s'a înființat un frumos muzeu școlar și o bogată bibliotecă stătească, numită „Ion Crengu”. Ca președinte al acestei biblioteci este d. Mihai Groz, un bun român.

Secția culturală Chițcani, aduce călduroase mulțămiri d. Tr. Creșcu din Galați, pentru cărțile dăruite bibliotecii noastre.

Din Zegaia-Marman (Jud. Mehedinți)

În ziua de 30 Noemvrie, biblioteca populară „Căpitan Ion S. Ionescu” a ținut o frumoasă șezătoare. În locu-l închiriat pentru școală, unde se află și biblioteca, s'alume adunat de copii de școală până la oamenii bătrâni, albiți de vremuri. D-l învâțător, Iosif Dumitrescu-Bistrița, a vorbit despre foloasele învățării și roadele bibliotecii.

Copiii dela școală, împreună cu tinerii „adulti” au întonat cântece, au spus povești frumoase. Din unele poezii s'au arătat cum băutura alcoolică aduce rugină sănătății și ruina gospodăriei. După aceia președintele bibliotecii, d. C. I. B. Palașcă și membrul bibliotecii d. Gh. Lungu au vorbit ca să pue mână la mână să facă o clădire pentru statul stătesc. Toți au aprobat această părere frumoasă. Totul s'a terminat prin cântarea „Marșul batalionelor române”.

Din Egelnița (Caraș-Severin)

La 16 Noemvrie s'a ținut șezătoarea a treia a despărțământului „Astra” din Orșova, în comuna noastră. D-l

DELACERNA

La înmormântarea lui M. Pappa

Duminică, 9 Noemvrie, a avut loc înmormântarea lui N. Pappa, unul din fruntașii români macedoneni din București, fost mai mult ani membru în consiliul de 35 al societății de Cultură Macedo-Română.

D-l N. Buia, secretarul acestei societăți a ținut următoarea cuvântare:

Intristată adunare, Astăzi se duce dintre noi N. Pappa, singurul nostru român octogean.

N. Pappa s'a născut în comuna Tărnova (Macedonia). Și acest suflet de o bunătate rară, fără pic de răutate și fără nici o brumă de invidie, a trăit în viața sa cu multă cinste, ajungând până la vârsta de 83 de ani.

Bătrânul N. Pappa, o fire blândă, cu înfașurarea blajină, cu inima bună și curată, suflet nobil, caracter întreg, g și înțelept și blând și naționalist înfocat și-a iubit neamul său cu pasiune. În toate împrejurările și-a manifestat sentimentele sale patriotice, apărând cu mult entuziasm chestiunea românească din Macedonia.

Toemai această dragoste de neam l-a determinat pe N. Pappa, de a stăruie pentru fondarea societății Macedo-Române. El a fost unul din membrii fondatori ai acestei societăți, făcând parte ca membru consilier din consiliul de 35, timp de 34 de ani, până la anul 1920 când s'a retras din cauza bătrâneții.

În numele acestei societăți îi exprim eu acest prilej sentimentele mele de omagiu și de multă recunoștință pentru tot binele care l-a făcut și pentru serviciile ce le-a împlinit acestei instituții culturale naționale, stăruind pentru prosperarea și înflorirea ei.

După declaratiunea verbală a detutectului în fața oror comitet executiv al acestei societăți, N. Pappa lasă prin testament pe sama societății suma de lei 60 de mii.

Pr. CORNELIU M. GRUMĂZESCU

Concediile dascălilor

Imi spunea mai dănușazi un prietin, că și-a văzut în gazete, la rubrica: Mișcarea în magistratură, că unii prezidenți de tribunal din Basarabia, și s'a acordat pentru boala, dispensă de serviciu. Aceasta însemnă, că numai magistrat, dispensat cu totul de serviciu pentru anumit interval de timp, va primi totuși întreaga leață, ca și când ar funcționa efectiv. Iată o măsură civilizată, cu condiția să fie generalizată, și acordată numai atunci, când dreptatea o va cere.

Fără voie mi-a venit în minte, cum sunt „pedepșiți” dascălii, atunci când se întâmplă să fie doborâți de boală. În locul unui ajutor bănesc ca să poată înfrumplea cheltuielile foarte mari cu medicul, medicamente, ș. a. obli-gația de a și găsi suflințor, și de a plăti conform celor fixate de regulament. Măsura e nedreaptă față de salariul cu totul insuficient, pe care-l primesc acești slujbași de „elită”, cum sunt botezați nenorociții de dascăli, când e vorba de ținut discursuri frumoase. Măsura aceasta e și jignitoare de oarece presupune din partea autorității centrale, neîncredere atât în dascăli, cât și în organele de control — îndelentent treapta.

Mai e și primejdioasă, deoarece deschide porțile tuturor nevrozităților, dovăduind că, dacă și se cer atâtea și atâtea garanții de pregătire, ca să ajungi dascăl în schimb suflințor, poate fi mai oricine! Studenți începtorii, advocați fără clientelă, sunt îndeguliți să suplinească și la orice materie. După cum am scris altădată, că mai bine s'ar desființa gimnaziile ce funcționează prin centre de a doua și a treia mână, dacă n'au un corp didactic ca lumea. De rândău acesta spun, că mai bine ar rămâne oare nespulnite, decât să se facă apel la orice nepregătit! O spun, pentru că nu e vorba numai de îndeplinire o anumită formalitate burocratică.

Probabil că în actuala sesiune Parlamentară, se va trece și legea de organizare a învățământului secundar; ar fi prilejul să se deslege odată, dupăcum cer interesele învățământului și dreptatea — cea mai elementară dreptate — problema concediilor didactice. Alurea dascălii sunt cu adevărat menajați: au dreptul de a ieși la pensie mai de vreme decât orice altă categorie de slujbași, și se acordă concedii pentru desăvârșirea studiilor, precum și concedii de recreare. Și ca să poată folosi într'adevăr aceste concedii, li s'au dău și înlesnirile necesare.

Oare noi om fi cerând prea mult, ca atunci, când dascălăia e lehușă, ori dascălul doborât de boală, să nu mai fie „pedepșiți” cu găsirea și plățirea suplimentului? Viitorul ne-o va arăta.

ION DONGROZI

Pentru citorii „Culturei Poporului”

Ziare cu o reclamă mare aduc pe paginile lor lucruri din basme, acopăr adevărul, falsifică dreptatea și realitatea, ascund totul în ochii lumii și asta pentru ce?

Pentru cerințele intereselor lor, ori a partidului din care face parte redacția.

Polemici, certe fără rost, lungi articole de zeflemea, aceasta e samănța ce anumiți reprezentanți ai presei române o aruncă pe un pretins pământ roditor, care în asemenea împrejurări nici odată nu va da roade.

Și uită, că partea cea mai mare a statului o formează țărănul, care numai la nevoi e primit binevoitor; și uită că a datoria de-a educa sufletele acestor oameni. Rămânem la conștiința, că d-lor dela presa națională — cum au pretenția să se nemească — sunt călăuzii de deviza că: „Țărănul nu trebuie să le știe toate căci atunci cu greu se mai ține balanța între clasele sociale”.

Să nu se uite un lucru, că trăim prin acest țărăn.

Zadarnic ne întrecem în polemici și certuri, nu vom dobândi nimic, ba din potrivă suntem considerați în grad de inferioritate de către străini, cari știu că țărănul român e neștiutor de carte, și e încă tot la elementarele concepții: piug și brazdă.

Și care sunt oare zările care merită să li se dea cuvenita atenție? Foarte puțin. În cele câteva se remarcă desigur, ca cel mai bun, ziarul „Cultura Poporului” dorit de atâtea suflete.

„Cultura Poporului” e adevăratul ziar de popularizarea științei și a culturii. A pătruns până și prin cele mai întunecate colbe ale satelor noastre părăsite. Oamenii ce conduc acest ziar dau dovadă de multă energie și dragoste adevărată către popor.

MUREȘANU

ABONAMENTUL: Pe un an 250 lei. Pentru sateni, învățători, profesori, preoți, studenți, funcționari, meseriași și muncitori 200 lei pe un an. Abonamentul se plătește înainte; se face abonamente și pe jumătate an

Cultura Poporului

Abonamentul pentru instituții financiare, biblioteci, cluburi și localități publice 400 lei. Pentru sprijinitorii foaiei minimum 500 lei. În America 3 dolari. În Jugoslavia 120 dinari pe an. În străinătate 450 lei pe an

Scrisori din Youngstown, Ohio, (America)

Una din cele mai vechi societăți românești, anume "Unirea Română" în seara de Duminică, 16 Noembrie, a dat o serbare foarte frumoasă. Și noi am început să imităm obiceiurile americane la serbări, ca și cum am avea premii. Bineînțeles că americanii aduc premii, la asemenea ocazii, până la 10 mii de dolari, pe când la serbarea noastră, cu buletul de intrare s'a putut câștiga un automobil "Ford".

La ora 9, d-l N. Codrea, președintele aranjator, a deschis serbarea. S'a jucat piesa populară: "Așa a fost să fie" de A. Tințaru, de către diletanții societății.

D-l George Bogdan, a cântat bucată "Răsunețel Ardealului" și a spus poezia "Bătrâni" de O. Gogo, fiind răsplătit de către cei de față cu aplauze.

D-soara Ana Mexim a jucat un foarte frumos dans englezesc și a cântat, iar I. N. Hociota, a recitat bucată hazlie "Buletinul oficial", stăruind la-căm de răs.

Cele serbare aceste rânduri, la sfârșitul teatrului, a mulțumit în numele societății "Unirea Română", diletanților, cari au dat sprijinul pentru reusita artistică a acestei serbări, precum și publicului care a contribuit cu sprijinul bănesc. Apoi s'a ales o comisie de 4-5 persoane, cari au luat parte la tragerea premiului. Automobilul Ford l'a câștigat d-l Ion Suceiu, care a făgăduit că jumătate din valoarea automobilului, o dăruiește societății. După aceasta a urmat dansul până în zori.

Mereu, în 12 Noembrie, părintele Ion Podea, a început cursurile unei școli de sara, odată pe săptămână. Aceste cursuri sunt înființate pentru tineretul din orașul nostru, cât și pentru toți românii dornici de progres. Dornita preotului Podea, este de a perfecționa tineretul ca să știe să se pronunțe, scrie și cite, în o perfectă și literară limbă românească. Deși a fost cea din urmă a cursurilor, totuși a luat parte un număr destul de mare de ascultători, ceace dovedește că tineretul din Youngstown e destul de conștient.

Colonia noastră se simte recunoscătoare față de activitatea părintelui Podea, prin faptul că deși d-sa e numai de cinci luni sosit aici, se vede un real progres în instituțiile noastre și biserici.

Vineri, în 14 Noembrie, preotul Ion Podea, a fost chemat în colonia din Alliance, Ohio, de către clubul "Tinerimea română", pentru a ține și acolo cursuri serale odată pe săptămână. Deși părintele Podea e prea ocupat, totuși a făgăduit că va merge și acolo în fiecare săptămână. Prin aceasta se dovedește că de mult muncește acest vrednic preot și dacă preoții dela noi ar fi cu toții la chemarea misiunii lor, atunci poporul nostru în toată se se departe de limba noastră, s'ar apropia.

Părintele Podea e gata pentru orice jertfă și de ceea ce poporul și-a pus mare încredere în el. Cu toate acestea domniile sale nu e dat să abia înșe sufletese, l-se fac greutăți și de acasă, cât și de aici; poporul singur a rămas lângă el și îl iubeste.

Va veni înșă vreme, când cel puțin poporul de acasă, va recunoaște munca depusă de acest harnic preot, pentru binele și fericirea neamului.

M. T. RUMAN

Sfaturi gospodărești

Este o mare economie și un mare merit pentru o femeie să cunoască gospodăria. Înainte de orice, omul are nevoie să se hrănească, să se curățe și se fie sănătos, ca să poată lupta cu marile greutăți ale vieții.

Unde poți avea toate aceste neaprețuite bunuri, decât la tine acasă. Dar, dacă la casă gospodina nu veghează și nu are toată îndemânarea, atunci vai de gospodăria acesteia.

A întreține o casă în ordine și curățenie, a pregăti o hrană bună și hrăitoare, este un meșteșug destul de însemnat și nu trebuie disprețuit de nici o femeie. Căci, oricât de bună și de frumoasă ar fi o femeie, ori cu câte daruri ar fi înzestrat-o Dumnezeu, dacă nu știe să conducă; să poruncească dacă are cui; ori să facă singură gospodăria, dacă starea materială nu-i îngăduie altfel, înseamnă că nu-și da seama de cele mai importante îndatoriri.

Sunt gospodine, care nu-și curăță casele cu zilele; ai căror copii sunt mardari și nechivernisiți. Ba unele, au obiceiul numai de a se găti pe ele și a pleca în sat după vorbă și pierdere de vreme ca să delectesească în dreapta și în stânga, iar când vine secolul dela muncă și copiii dela școală nu găsesc nici o ce să-și asămpeze foamea. Asemenea femeie, este o zădărnă menajere atât pentru ea, cât și pentru cei din jurul lor.

În casa neaerisită, fără ordine și curățenie, bolile, sărăcia și tot soiul de rele se țin laț.

Soare și aer poate avea și cel mai sărac dintre oameni, căci Dumnezeu l'a lăsat pentru toți din beșug. Curățenia nu ne cere, decât munca brațelor noastre și bunăvoința.

Fără aer ne oțlim ca florile fără lumină.

Fără hrană cam se cade ne istovim puterile.

Barbatul, care nu are o mănăcare cum trebuie acasă, fuge să o caute prin cămăruți, unde se otrăvește cu băutura.

Stă în puțurile femeii să-și facă casă, cât mai atrăgătoare prin curățenie, ordine și mănăcare proaspătă și sănătosă pregătită, astfel ca bărbatul, să-i fie dragă casa lui fără să se mai îndure a o schimba cu cămăruța cea datătoare de vieți.

Din nenorocire să întâmplă totuși pe dos.

Am văzut gospodine măritate de ani de zile, care nu știu să facă nici o supă. Prezintă un fel de zeamă de carne, fără nici un gust. Și totuși, nimic mai simplu, decât să faci o supă bună. Iată:

Luăm dela meșter 1 kg. sau cântărită de carne voim. Ceamă înșă, pentru supă rasol roșu sau alb.

Să zicem că avem 1 kg. de rasol.

Îl spălăm și-l punem cu 3 kg. de apă rece și o lingură de sare, să fiarbă. Ca să avem supă bună trebuie să o punem la foc cu apă rece ca surorile din carne să se lase în zeamă încoctul în incoct. Vrem să avem rasolul mai gustos, punem la foc cu apă fiartă și atunci surorile rămân mai mult în carne.

După ce am luat spuma dela supă, curățăm și apoi punem: 3 maroani măricei, 3 păstănași, 2 rădăcini de pătrungel, o telină, și 2 cepe ceapă de masină, fără să le fi curățat de primele coji, ci doar spălate mai întâi. Dacă e vară, adăugăm și câteva roșii, un ardei gros, și puțină varză albă.

Lăsăm să fiarbă la un foc iute fără să acoperim vasul, până ce carnea se despică de pe os. Lăsăm apoi să se așeze nițel, și strecurăm supă printr-o strecurătoare.

O punem iar pe foc și când elocotește îi adăugăm, pasta ce voim, sau orez, gris, ori găluști de găsc, care se fac astfel:

Se ia o lingură de unt topit, dar încheșat (sau untură) se freacă spuma, apoi adăugăm 2 gălușuri de ou, puțină sare, albusul bătut ca zăpada, și câte puțin gris, până ce punem 2 linguri de masă.

Adică o lingură de masă plină cu gris pentru fiecare om.

Când fierbe supra în elocote, punem găluștele cu linguriță, mai întâi urmate în supă, ca să nu se lipească.

Înainte de a se da la masă, se pune puțin pătrungel verde tăiat bine.

MĂRUCA

Ecouri Bucureștene

Ateneii Român, urmându-și tradiția, va ține și anul acesta un ciclu de 16 conferințe. Ele s'au început dela 7 Decembrie și vor ține până la 12 Aprilie.

Conferințele vor fi ținute de cei mai de seamă profesori universitari și oameni de știință din București.

— Liceul „Cantemir Vodă” și-a reînscut seria de șezători artistico-literare, ținând până în prezent trei șezători.

Șezătorile au loc în fiecare Sâmbătă dela 4-6.

— Joi, 11 Decembrie, ora 9 seara a avut loc în sala Ateneului Român, concertul d-nei Clona Pîpos, cu concursul d-nei Băicoianu și d-lor G. Folescu și Gh. Teodorescu.

Concertul acesta a fost dat în folosul societății academiilor de turism „România”.

— „Controlul Cetățenesc” secția Lemaitre va ține în școala de băieți Tabaci (Cheia Dâmboviței) un ciclu de conferințe în fiecare Sâmbătă seara.

Sâmbătă, 6 Decembrie, orele 8 jum. seara a avut farmecistul dr. Al. Volansky despre: „Istoria naturală”.

— Căminul Cultural „Sf. Silvestru” a înființat o bibliotecă populară, care stă la îndemâna oricui.

Aceiași Cămin a dat astăzi Duminică, 14 Decembrie, un concert religios.

— Cărtelut român „Regina Maria” a dat sub auspiciile Fundației „Prințesa Carol” al treilea concert simfonic.

S'a cântat cvartete de Haydn, Dvorak și Mozart.

— Liceul „Sf. Sava” și-a inaugurat internatul unde se pot adăpostii 400 elevi.

Au luat parte ministrul instrucțiunii, d-l Șt. Pop, și foarte mulți profesori secundari.

RADIU S'AU ÎNCEPU MĂȘLEA

CULTURA ȘI VIAȚA

Conferința rostită de d-l Pavel A. Macedonski la șezătoarea centralei societății „Zorile” Duminică în 23 Noembrie, la Liceul „Gh. Lazăr” din București.

Am vorbit în ședința trecută despre politica culturală. Am afirmat că această politică este singura necesară pentru vremea de azi. În situația curentă, în care această politică culturală — ca sistem de conducere — ca politică socială, este abia întreținută, pe scara finalităților progresului, evident că ea planează în perspectiva sfârșitului și orientării noastre, ca scop, din fericire, ca scopul cel mai apropiat.

Pentru înțelegerea acestui moment social, pentru înțelegerea lui istorică, trebuie să ne întoarcem privirea în noianul veacurilor pe cari le-am parcuris.

Aci, în aceste veacuri, când mai luminoase, când mai întunecate, deosebim, la fiecare pas al istoriei, o luptă. Scopurile trecute erau diferite; ele se schimbau dela treaptă la treaptă, după imboldul felurilor necesității ale timpului și tralului mișcător.

O parte din scopurile acestea erau generoase, cea mai mică parte, cele mai multe însă, erau scopuri egoiste, cari veneau au stat în calea înțelpturilor ideale. Pentru a le prăbuși pe acestea din lumea speculațiilor și înfruptării multuitoare, — în folosul ideilor perimate, istovite, prin realitatea lor ideală. — a trebuit o sângerare de mii de ani.

Sfârșirea aceasta în lumea haosului, pentru eliberarea treptată a vieții, face ca astăzi, în momentul când putem afirma că scopul nostru cel mai apropiat este cultura — sfârșirea aceasta, pe care în urma celor din urmă lupte — o resimțim în obseala noastră, — atribuie să ne facă să înțelegem, să ne pătrundem adânc de marea bucurie a umanității învingătoare.

Generația noastră slăbită, sdruincinată de cea mai mare sfortare pentru libertate și în stare să simtă, în toată capacitatea ei, bucuria acestei faze sociale. Cei, cari au luat parte mai intens la procesul acesteia realizării, — cei cari au d'stilat otrava unei așteptări înfrigurate, în anii pregătirei războiului, — cei cari am fost măcinați în anii de luptă cu perspective înfricoșate; noi, căi cari trăim în zilele grele ale prefacerii chinuitoare, noi vom închide ochii, înainte ca multumirea deplină, înțelegerea izbăvii efortului nostru integral, să fie pentru noi, o realitate de liniște și de înflorire, de reînviere și de culegerea roadelor. Noi nu avem recompensa muncii noastre, nu numai atât, dar tot noia ni-se cere o muncă, tot atât de istovitoare pentru a face ca darul nostru să poată fi primit de urmașii noștri, întreg, limpezit, strălucitor și definitiv — ca un adevărat dar. Străduințele noastre, deci, cari nu s'au sfârșit nici acum, nu sunt pentru încoronarea noastră. În lupte crâncene de multe ori eroul își lasă chiar viața pe câmpiile luptei; — roadele biruinței sunt pentru cei cari vin cu destulă capacitate și liniște sufletesească să le primească, să le confunde cu conștiința lor, să le facă creațoare. Fericirea noastră este a urmașilor noștri. În acest mod sacrificiul nostru este desăvârșit.

Ca factori sociali, transformăm în ideea dinamică o progresului prin libertate, înființăm o operă plătită cu viața.

Senzul moral al acestei opere este absolut. Și dacă mai putem simți, dacă mai putem contempla, dacă mai avem repaos pentru această contemplare, atunci fericirea noastră o gustăm în acest sacrificiu; ca o comunicătură cerească, ca o supremă mângăere și împăcare.

Pe umerii noștri am purtat până astăzi greutatea războiului eliberator; pe umerii noștri stă astăzi obligația de a face cultura: să nu fugim nici de astădată din luptă; în jurul nostru sunt zămbirile nevinovate și întremătoare, arid privirile nesătoase ale celor tineri cari ne sorb aventura și experiența, cu frenezia cu care și copilăria noastră s'a alintat; cu marile povestiri și învățăturile ale celor cari au suferit pentru fericirea noastră și au murit împăcați gândind la ea. Suntem în pragul unei ere nouă.

În fața noastră, plină de nimicuri întrezărite, stă viața. Mîntea și inima copiilor sunt dornice să o atingă — să o răscotească, să vânture bucuriile surprinzătoare și miracolele atrăgătoare! Dar viața nu este nici aceea visată de copil pentru adoles-

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „CULTURA POPORULUI”

În urma propunerii venite din partea imnosului nostru prieten G. C. Ghășescu din Giurgiu, Ohio (America) prin care spune:

„Nu s'ar putea pune în Gluj, bazele unei mari societăți pe acțiuni, la care toți românii din țara lume, să ajute pentru constituirea unui mare, palat, în urma cinului, numit raialul Cultural?”

La astel de societate cu dragă inimă aș ajuta și eu cu cel puțin ze sau ze mii de lei.”

și datorita dragostei și înțelegerii, ai miilor de cititori și abonajii ai noștri, cari sprijinesc această roae, am pașit un pas și mai departe, întru notarea amănunțată a unei societăți pe acțiuni numita „Cultura Poporului”.

Fără nici un ajutor de nicăiri, cu numai cu contribuția modestă a iecarui cititor ce-l avem, am putut, astăzi, să menținem o roae, care și-a arătat în uesul însemnatul ea; și o roae — cea mai răspândită săptămânală — care sa uca și la românii din America și la țirajii din țara noastră și la arabanii, spiriții naționali, și la izbăvirea prin cultura noastră proprie și prin creșterea necărită în biserică străbună.

și activitatea noastră s'a intensificat și ea și în marea bucurie și simțete cu dragoste adevărată de artă, și-au îndreptat pașii întru susurii acestei societăți, d'auș, cumărie, îndrumătoare de faptă sănătoasă și care aduce în casă în care intră: cultura, cultura, a adevăratului, și întru de oameni și a culturii prin munca româniei la marea suietesească și materială a României.

De aceea „Cultura Poporului” e iubită și e învaluită de dragostea tuturor.

„Cultura Poporului” trebuie să-și întindă mai mult spiritul ei de însănătoșire morală, spiritul ei sănătos constructiv, războiului și munca filozofilor, în cari să producă bogățiile băștinașe.

și o astel de presa are nevoie de spiriții celor mulți dar săraci de averi, celor mulți, cari numai prin carie vor învinge.

Încezătorii în clăsele celor dornici de cuvânt țipării, plin cu lumina adevărată și a dăcuțelor, înțelegătoare această societate pe acțiuni. Oboul celor cari ne-au înțeles de la început, oboul stăruinței dornice de slova creștinescă și cu dragostea din străbuni, oboul preoților, învățătorilor, oboul carturarilor de la țărâri și ai celorlari cari muncesc prin atelare și fabrică, picătură cu picătură, se va aduna la „Cultura Poporului”.

Încezătorii în dragostea românilor de peste Ocean, ca și ei vor contribui, de departe, la înflorirea scrisurii și cărții românești, suntem siguri că societatea noastră pe acțiuni va fi una din cele mai puternice, în scopul îmbunătățirii presei naționale.

Societatea „Cultura Poporului” are de scop, mai întâi, înființarea unei tipografii, în care să se editeze o mare bibliotecă populară de cărți cu caracter religios, economic, industrial, gospodăresc, agricol, ș. a.

O acțiune va costa 200 de lei. Statutele societății le vom publica în curând. Rugăm pe iubiiții noștri cititori și abonajii, să ne răspundă, ca deocamdată cu câte acțiuni s'ar înscrie fiecare. Răspunsurile vor fi adresate direcțiunii ziarului nostru.

Apel către cercetași și către oamenii noștri de bine

În cadrul Legiunii Năpoca din Gluj se înființază o societate pe acțiuni „La ceretășii” cu sediul în Gluj, cu scopul de a procura și furniza cărțile, materialele didactice și de sport pentru cercetașii noștri. Capitalul nu va fi presătat pentru moment de 100.000 lei. Acțiunile vor fi de 10 lei bucata plus 2 lei de cheltuieli de emisie, așa fel ca fiecare cercetaș sau unitate cercetășească să poată semna un număr de acțiuni. Încurajăm se va publica și prospectul de statute, iar adunarea generală se va ține în cursul lunii Februarie, până când se vor semna toate acțiunile. Apelul nostru îl adresăm către toți oamenii de bine cari doresc să stea întru ajutorul cercetășiei, și rugăm-mintea de a cere lista de subscripție și de a aduna sumele ca să putem face munca în timpul cel mai scurt.

Această instituție are garanția morții, apelul pleacă, în baza hotărârii consiliului comandantului și avem bună încredere că vom putea realiza și pe această cale scopurile frumoase ce le urmăm și școala practică a vieții.

Vă vom scrie mult bine, răbători cu bucurie și cu simțete.

prof. AT. POPA
Comandantul Legiunii Năpoca

PRIN XPOZIȚII DE PICTURĂ

BEDNARIK

La „Căminul Artelor Regina Maria” anul acesta expune delicatul aquarelist Bednarik, o serie de aquarele și câteva desene în peniță.

D. Bednarik este un muncitor artist, ca sa nu-și desică energia, așa de frumoasă, a neamului său cehoslovac. În fiecare an, în aceeași lună, recunosc, rodnicul nostru pictor, ne arată plinătatea fetelor sculptoare ca diamantii ale talentului său bogat: naturi moarte, flori, scene de interior ca și de afară, copete de expresie, subiecte mistice ca și subiecte profane, toate îl ispășesc, pe acest artist, cu marele lor frumusețe.

Anul acesta într-o serie de vreo 50 de bucați — toate aquarele și în peniță numai o bucată ori două — ne arată plinătatea și deplinătatea chemării sale pentru artă. Delicatățea, minuțiozitatea, cu cari sunt luate aceste cartioane ne vadeș, cu prisosință, pe artistul nostru și cu scopul final ca să ne redea și să ne dea un lucru sfârșit, isprăvit. El, nu schitează ci desăvârșește, sfârșește. Departe de el economiile picturii la ultramoderniștii, cari au început să abunde pe pietele de desăvârșire ale Artei dela noi — importanța nenorocită, nu numai nenorocitoare. Bednarik este un artist conștient de menirea lui, de artist, — nu numai conștientos. El, nu jonglează cu Arta, ca toți cei ce se uat panglice pe nas în bălăușele, așa zise de azi. Expresionismul — de azi — așa zisul expresionism — este rău, cum nu poate mai rău înțeles de cei ce nu sunt capabili să înțelegă ce poate fi un expresionism în adevăratul înțeles al cuvântului. Pilda, însă, vatămătoare este lesne imitată, mulțumim mizerabilului, de care dau, cu prisosință, dovă strălucite și strălucitoare — atapi și atapi răi servitori ai Frumosului adevărat. Bednarik a rămas genu și nerburat de ispița diavolească a moștelor așa de efemere, așa de trecătoare, în Artă. Psiholog adăre, el redă adăreul sufletului, tot sufleteseal din om. Bă, ce e mai mult, chiar o floare, o natură moartă, la el, este înșufățată, prin viața ce-o pune el din Dumnezeu creaturii lui de artist.

Năvem nici o preferință pentru nici o bucată, căci toate au aceeași tehnică, care poartă sigiliul talentului lui. Dacă am vrea să ne arătăm o preferință, ar fi să ni-o arătăm pentru miturile și pentru concepțiile lui, adăre, înspre sociologie și psihologie. Subiectele lui dau de gândit: de multe ori te îndispun, văzând răul în omieire cât este de reliefat. Arta lui, totuși te înalță, căci te adăncește. Și cine poate mai bișe și te înalță mai frumos — decât cine te adăncește mai mult, mai în adăre?

În definitiv: Bednarik este o personalitate bine conturată și bine reliefată în Arta moartă picturală.

GRIDIM.

Munca unui om

Un primar exemplu

„Sunt oameni, între oameni”. Tot așa sunt „primari între primari”.

Fotografia de mai jos reprezintă chipul primarului comunei urbane, Ostrov din județul Constanța, comuna frumose, cu așezare pitorească.

P. BĂNICĂ, PRIMAR

BĂTRÂNUL FIUVI, DUNAREA, UDĂ POALELE ACESTUI ORĂȘEL, FACându-l să fie și port.

Este și reședința plășei Ostrov. Tot aici se găsesc și cazarmile Reg. 35 infanterie. În aceste cazarmuri: în anul 1920—21 a funcționat o școală normală de băieți.

Tot Ostrovul este o regiune viticolă de mare însemnată. Este și un punct însemnat de pescărie.

Deci cu o viață economică de primul rang.

Răspunderea conducătorului acestei comuni este prin urmare mare.

În d-l primar P. Bănică, Ostrovul a găsit pe gospodarul ce-i trebuie, muncă, aleargă, înzestreață cu toate bunătățile acest țăr.

A ajutat școala primară în reparația ce trebuia. A suăns cu concursul ostrovenilor un fond pentru monumentul eroilor ce se va ridica curând în Ostrov.

A reglementat brutăriile, ținându-le sub strictă supraveghere.

A dispus, ca orașul să se lumineze noaptea.

A dat locuri de vile și casă demobilizatorilor.

A încurajat moral și material toate pornirile culturale din acest oraș, fiind președinte onorific al soc. culturale „Lucațarul”.

Populația îi iubeste mult. Cu o familie numeroasă, a cărei membri au același suflet bun, este cetățeanul cel mai venerat.

Dee Domnul, ca toate comunele noastre să abia asemenea primari! Noi îi dorim o viață lungă și o activitate plină de roade.

P. FIMBRIU-PIPIŢA.

SCRISOARE DESCHISĂ

D-l V. Ionescu, din comuna Balaciu, județul Ialomița, ne trimite această scrisoare deschisă adresată d-lui ministru al agriculturii, cu rugămintea să o publicăm în „Cultura Poporului”.

Domnule Ministru!

Sunt unul dintre acei cari, în urma împroprietății, am rămas nelmprietarii, eu, care am luptat în ultimul război pentru întregirea neamului. Mulți au pierit în acest grozav război; dar puțini s'au întors. Cei veniți acasă nu se bucură toți de aceeași drepturi. Sunt nedreptății totuși acei, cari se gândeau să poată căpăta o bucată de pământ, pentru a-și întreține viața lor și a copiilor. Ei sunt nevoiți să sufere în tăcere, să blasteme momentul când s'au născut, fiindcă mama lor nu i-a făcut înț'o zi norocoasă, ca pe alții.

Azi merge pe „noroc”. Dacă ai „noroc” mai ales cei cu stâlpi la Ierusalim, totuși merge bine. Dacă nu, poți să-ți iei traută în băși și să pleci să cerșești miță pe la ușile îmbogățitor de război.

Eu sunt unul, mă plâng de dreptate, care nu mi s'a făcut. Am luptat cu tot sufletul și cu tot cugetul în război, pentru a-mi apăra țara.

Intors acasă, mi-am făcut și eu un rost ca ori care. M'am căsătorit și cu meseria care o știam, munceam din zori și până în noapte pentru a-mi câștiga pâinea de toate zilele. D-ai munca mi-a fost în zadar: n'am putut să mă ridic nici măcar cu n deget. Am răbdat și am tăcut... Când cu împroprietărea, inima mi s'a umplut de bucurie și ziceam în gândul meu: Acum am cu ce trăi. Am să las meseria și se mă apuc de plugărie.

A dat Dumnezeu, și mi-a dat și mie un lot de pământ. Multumeam lui Dumnezeu zi și noapte, că mi-a mângăiat mult sufletul, căci a doua comisie de revizuire mi-a luat pământul, fiindcă eram meseriaș. Dar oare eu n'am luptat pe câmpul de luptă sau poate chiar mult decât alții? ... Am alergat, pe la Călărași, pe la București, pentru a-l recăpăta. M'am ales cu făgădueli, cari nu s'au realizat. Ce să-i faci? n'aveam stălp la Ierusalim. ...

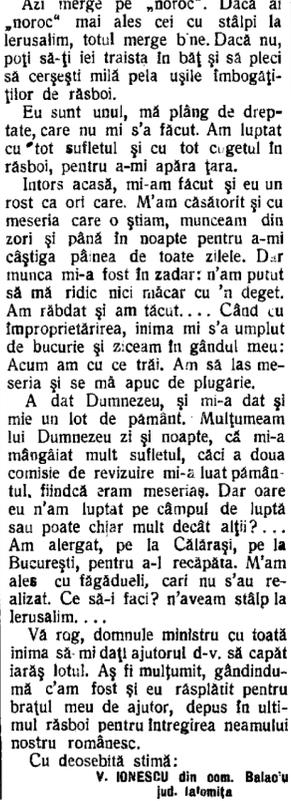
Vă rog, domnule ministru cu toată inima să mi dați ajutorul d-v. să capăt iarăși lotul. Aș fi mulțumit, gândindu-mă că'm fost și eu răsplătit pentru brațul meu de ajutor, deșu în ultimul război pentru întregirea neamului nostru românesc.

Cu deosebită stimă:
V. IONESCU din com. Balaciu
Județ. Ialomița

LEAGĂNATE FRUNZULIȚĂ

(Cântec popular din Bănat cules de Nicolae Firu)

Cor mixt

1) Leagăna-te frunzuliță (bis)
Că s'a dus al meu bădița. (bis)

2) Leagăna-te și nu prea
Că sa dus cu voia mea.

3) Fii inimă răbdătoare
Ca pământul sub picioare

4) Răbdă inimă și taci
Ca pământul care-l calcă.

ECOURI

Un dangăt de clopot răsună departe
Și'n sufletul meu pusit.

Un dangăt de clopot răsună de moarte
Pe aripi de gânduri pornit.

Un dangăt de clopot, atât, și s'a stins,
Ș'ar stinge ș'o viață 'n suspine,
Ș'o stea să se stingă pe cer înadins
Ș'or trece în zări mai senine.

Un dangăt de clopot, atât, și s'a stins,
Înceați a chemare, pieri,
Asemeni cu'n suflet de jale cuprins
Ce'n umbă de vise muri.

Un dangăt de clopot în noapte tresare
O fată muri, ș'o stea s'a desprins,
O mână de lut ș'o rază din soare
Ș'un dangăt de clopot departe s'a stins.

PAVEL ALEX. MARCĂȘKI
Publ. în tineretului din școlile secundare

SCÂNTEC

Depart de a ta moșie
M'ai dat... să plâng iubită tată...
Mereu spre cerul casei tale
Înlăcțmații ochii mei cată.

Și obosit pe brazda neagră
Ce o trag din frageda mi pruncie
Mereu îmi port în urmă ochii
Spre viața 'n ceață cenușie.

În valul tulburat de soartă
Îmi torc cernitul fir în lume...
De parte sunt de tine tată
De satul meu cu-ațea glume...
Simeon Rusu Orăștie elev cl. 8 lici.

CASELE NAȚIONALE Șezătoarea III-a din ciclul de toamnă

Miercuri 26 Noembrie a. c., a avut loc, în fața unui public foarte numeros din București, a treia șezătoare artistică-culturală a „Caselor Naționale”.

Șezătoarea a început printr-o conferință rostită de d-l prof. univ. Gh. Țițeica. D-șă spune cuvinte bune despre d-l Popovici, directorul ziarului „America” din Cleveland, cărui a se face o manifestare de simpatie. D-l Țițeica vorbește apoi despre chestiunile care se leagă de doctrina „Caselor Naționale.” Arată învățăturile pe care le scoate din călătoria din America. În altă ordine de idei se ocupă despre mișcarea funcționarilor publici.

Nu pentru întâia oară se vorbește despre această chestiune. Funcționarii cer mărirea salariilor, cu o condiție să și îndeplinească slujba constituțională. Când ne ducem la vre-un minister găsim birouri închise, funcționarii nefăcându-se la locul lor.

La noi nu se ține samă de pierderea de vreme. Și ea este o risipă. „Casele Naționale” vor munci mult în privința aceasta.

Din călătoria în America nu pot să scoat decât exemple de generalizare. De pildă: un călător englez venind în București și văzând pe o firmă chipul lui V. Alexandri, scrie într-un ziar englez că proprietarii români trebuie să-și zugrăvească chipul pe casă.

Afirm că în America nu am putut să văd toate lucrurile. Am văzut pe țărâni români veniți să muncească rășă și facă puțină avere, spre a se rentorice iar în patrie unde să-și întemeieze o gospodărie model. Români s-au deșteptat dela viața patriarhală la viața metafizică. În general compatrioții noștri din America sunt scotțiți ca cei mai buni lucrători din fabrici. Scopul de aici urmărit: o învățatură: Avem o putere de adaptare nelămpădită, însă să ne organizăm viața cum trebuie. În această viață românii din America nu și-a pierdut felul de viață familiară. Casa lor este mai bună ca cea din Ardeal sau vechiul regat.

Pe păreți se văd ilustrații făcând legătura sau amintirea cu patria. Viața lor este continuarea vieții românești sub formă nouă. Țărânul român știe ce este curățenia și lucrurile frumoase. Viața lor de familie este

viață de grupare. În cartierele românești este o întreagă viață românească cu adaptări noi. Prin case se văd chipurile M. M. L. L. Regele și Regina împreună cu tricolorul român. Pe cortina unui teatru românesc am văzut zugrăvit pe d-l I. Maniu, Arhiepiscopul român. Pe alta am văzut Ateneul Român. Numirile de societăți sunt toate românești: N. Iorga, I. Maniu, dr. C. Angheliescu ș. a. Am găsit „Soc. de ajutor” legate prin: Uniunea Soc. Române de ajutor.

Am citit într-un ziar românesc că românii din America sunt bolșevici. În general, majoritatea românilor americani sunt mai patrioți decât unii din noi. Mulți își închină pe cămășii de mână de pește Ocean câștigă banul foarte ușor. Este adevărat că unii români au situații înfloritoare, însă a trebuit să treacă prin grele împrejurări.

Viața americană este o viață grea. Un om cu o voință tare învinge. Și acesta o înfrunghie țărânul român. Românii de acolo doresc să se întoarcă înapoi. Acolo este nesiguranța de viață. Se licențiază lucrătorii prea des. Dacă vom munci ordonat, țara românească va ajunge ca mai înfloritoare țară.

D-l General I. Manolescu, spune că d-l Țițeica este simbolul faptelor. Arată pe urmă cauzele pentru care s'a ridicat taxele la intrări. În planul al doilea d-șă analizează cererea studenției de a se cânta numai cântec românesc. Arată că asociația „Caselor Naționale” merge paralel cu studențimea și că naționalismul „Caselor Naționale” nu este combătut de nimeni. Tineretul nu se descurajează în mișcările sale. Furtunoase alianțe ale studenției prezente au subliniat unele pasaje ale conferinței.

După aceste cuvântări urmează o producție artistică sub conducerea maestrului Aurel Zlăde.

D-l Gh. Ionescu-Ulmeni declamă mai multe poezii hazlii.

D-l Țăpuș, absolvent al Conservatorului, cântă din flaut mai multe arii franceze și românești.

D-l Gh. Petrescu cântă frumos din „Traviata”, „Mândro mândruțică mea” și „Bagă luna Doamne în nori.”

La urmă d-l Dimitrieff, tenor cântă mai multe arii italienești, românești și rusești, după care șezătoarea a luat sfârșit. R. S. N.

Cum s'a luminat norodul românesc prin carte și leguri bune

III.

De sfintele sărbători ale nașterii Domnului, crivățul se înăspri amar, omătul se așezase de trei palme, și cu silă mare abia mai răzbătea lumea prin sat, dela un meșie la altul, — sau, de nevoie mare și până la crășina lui Tanasă Ginbeliu, care vindea de toate ce

ION VODĂ CEL CUMPLIT

trebuie în casa omului peste strânsura lui din veră și din toamnă.

Moș Andrei de astă dată nu mai stătea dinaintea vetei ca să scormonească cu vâtrăul în cele vreasori ce trosnesc într-una, ca sufletele dracilor în cazanul cu smoală, — ci se așezase cam turețoasă, cu picioarele sub dânsul, pe un lăceș gros lăptos pe euptor, iar neșoții și rabadeniile celelalte ale lui stăteau cu toții zgribuliți, care pe laite, care pe pat, tot cu picioarele încoaleșite și învalite, ca să nu le fugește giughele de răcoala lăutului, cu care era podită oada lor.

— Ci mai zi-i, mai zi-i, bu-nicuțu, din povestea ce-și grăit mai zilele treute, că tare s'frumose și ne gâdila parca la inimă, — începuse care din-otro, din tineret, așteptând cu jand că moș Andrei să țesușcă zdravăn, după care să înceapă povestile lui.

— Apoi voi mai spune eu, că multe mai știu din vechiul traului meu de peste optzeci de ani; dar mai întâi să mi găciți voi o emilitură nouă, pe care n'ați auzit-o încă nici unul...

hohote, iar moș-Andrei zise Irinei: — Tot tu mai deșteaptă decât tineretul istic, care-i gata mai mult la mâncare decât la altă cătare! Dar dacă ai găci cimitirul meu, să încep acu a vă mai spune din povestea de urde am lasat săptămîna trecută.

— Șasa cum vă spuneam, Ștefan vodă cel Mare și cel sfînt, a lasat țara Moldovei mare și întinsă, cu cetăți întinse pe la marginea dinspre Tureci și Tatați, — și i-a urmat în seamă mai mulți alți fiu, neșoți și străneșoți o bucată de vreme, tot oameni de omenie și cu iubire de țară, precum au fost Bogdan Inerocșitul și Petru-Rares, Ștefan cel Tânăr, Iliș, Alexandru Lapșneanu și alți căiva, mai prielându-se însă și unii mai străini de neam, ca Despot, Iancu, Sisu, Aron și alții, unii mai buni la suflet, alții mai haini. Intre aceștia fu și Ion-Vodă, om voinic și priecut, dar erud din fire, pentru care fapt Moldovenii l-au poreclit Ion Vodă cel Cumplit.

Acesta a făcut multe lucruri de seamă în țară, dar din pricina lăcomiei Turelilor, cari cereau tot bașez din ce în ce mai mare, a intrat în război cu dânsii și multă

a întregului pământ românesc și mulți străini din țări depărtate vin s'o vadă și se miră cum de s'au găsit meșteri așa de priecuți ca s'o zidească și s'o înflorască așa de bine, atât pe dinăuntru cât și pe dinafară. Și ca să plînească mai evincios acest sfînt lăcaș, Vasile Vodă cu multă cheltuială a

TEODOSIA, DOAMNA LUI VASILE LUPU-VODĂ

adus din Tarigrad moaștele Sfintei Prea Cuvioase Paraschiva, care s'facătoare de minuni, și le-au așezat în vâclă de argint, în biserică zidită de dânsul. Ion Doamna lui Teodosia și cu ficele sale Doamnițele Ruxanda și Maria, au lărat cu mânele lor multe frumoase podoabe și fuchioșuri, brățuie cu aur și pietre scumpe și au îmbrăcat ca ele atât moaștele cât și biserică întreaga.

Mai pe urmă s'au făcut intruniri mari de Episcopi, Mitropoliți și Patriarhi în leși, regulând multe prieci de ale bisericii și legi creștinești ortodoxe. Iar pe fetele lui, Vasile-Vodă le-a măritat, cu mare alai, caiaf și gicouri nerăsi pomenite în țară, pe una, Maria cu un Prinț Leah Radzivil, iar pe Ruxanda cu un Han Tatarase Timuș. Sfată s'a așezat, s'a jucat, s'a mănăcat și s'a băut la nuntele acelea, cât s'a dus buclul în lumea întreagă. Și nu fost și eu pe-acele, și după ce mi-azi umplut bine burta cu de toate cele mînușate, am luat o plăcintă cogemite, cum era ea de febrință ș'am trântit-o în capul lui Borechină lăntuț, de-a tipat cu șerpele în gura ariciului — și deatuncea a rămas serăp-carii nostru pleș ca genunchiului tatei!

Toată lumea care ăzultase cu smerenie până a-um, pufii deodată

STEMA LUI VASILE LUPU-VODĂ

vărsare de sânge și pagubă s'a priecuit țării, lupind în oșobite locuri, iar la urmă prințindu-l Turcii, l-au ucis mișalește, iar Moldova întreagă a pradat-o așa, că un pînas bieșii oamnei la sapă de lemn.

Așa o duse mai un veac și jumătate Moldovenii, când mai hărățindu-se cu vecinii jaciși, că d mai căutându-și de țarină și de site nevoi, până când d-l Dumnezeu cel mare și bun de so sui în seamă din las, unde era seu Capitala Moldovei, un Voivod nou, ce-i zicea Vasile Lupu, car, deși nu tocmăi din sânge drept românesc, dar avea mîntea luminată și inima bună pentru norodul care-l alesese să-i fie Domnitor. S'încheta ce se su în seamă Vasile-Vodă, el se gâdila să facă lucruri bune, ca școli, biserici, glădețarii, pentru cei ce se gâlveau sau făceau lucruri dăunătoare pentru alții. Ba

aduse tot el est întâi o tipografie, în care tipări cărți de cetane biserică în limba românească, căci până atunci popii ceteau prin biserici mai mult slovenește, ceace poronci el ca slovenește să nurse mai audă slujind preoții; mai ti-pări și legi bune, după pravilele vechi împărătești ale Românilor, iar în școlile ce le făcîță dădu turător tinerilor lumina cărții s'a orice cunoaștere bună din lume,

de răs de pașarania cu plîștea și început a bate din palme de bucurie. Numai matusa Irina nu zicea nimica, că ea trăgea la aghioșe, ghemuță în fundul patului.

De-acu fetei mei, încheie vorba moș Andrei, mai după Sf. Vasile voi mai spune eu și altce de despre ce s'a mai întâmplat pe pământurile noastre strămoșești, ea m'a luat un frig în spate și leica Irina de astă dată a fost mai

DOMNIȚA MARIA, FIICA LUI VASILE LUPU-VODĂ

de răs de pașarania cu plîștea și început a bate din palme de bucurie. Numai matusa Irina nu zicea nimica, că ea trăgea la aghioșe, ghemuță în fundul patului.

De-acu fetei mei, încheie vorba moș Andrei, mai după Sf. Vasile voi mai spune eu și altce de despre ce s'a mai întâmplat pe pământurile noastre strămoșești, ea m'a luat un frig în spate și leica Irina de astă dată a fost mai

Pentru cititorii noștri

„Cultura Poporului” se gândește în fiecare clipă, ca să fie mai folositoare cititorilor ei.

Și pentru că foara e rășândită de mult în America, de aceea se pune la îndemâna acolora cari au neamuri peste Ocean, și dacă vor să-i înțelebe ceva sau să ai-dă știți despre ei — într'un cuvînt tot ce i-ar interesa — vor trimite însemnările lor la „Cultura Poporului”, unde vor fi publicate.

— Călaș lucru și pentru românii din America, dacă doresc să aibă știți dela rusele de acasă din România, să ne trimită răvașe și ele vor fi publicate în foaie.

Tipărirea se va face fără bani.

Fratele nostru, C. Arpăstean din Canton, Ohio (Americă) ne scrie că atât lui, cât și soții sale îi-i dor de fratele și de prurcul lor din comuna Felice p. v. Apa Nusfalau, jud. Sălaj-Dobăca.

Fecetj eunosent acest lucru susnu-mitor ce aveți prilejul acestuia.

„CERCUL CELARU”

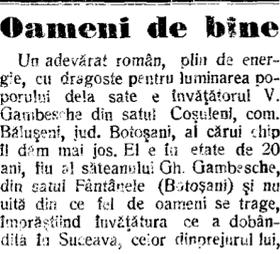
Intr'una din săptămânile trecute, a avut loc sfîntirea a două localități de școală, cîdite în ultimul timp în comunei Apele Vii și Ciunei din județul Romanșii. Mai ales faptul, că locuitorii cătunului Ciunei — un număr de câteva zeci de familii, — au izbutit să-și cîdădească un local de școală cu două sale de clasă și cancelarie, într'un timp, relativ scurt, ne-a dovedit, că acolo unde inițiativa particulară este puternică, se poate face mult și chiar foarte mult, adevărat încă edată zicerea că adeseori: „Satul poate mai mult decât statul.” A fost o zi de înălțare sufletescă pentru apeleveni, când toți frunțarii, intelectuali locali, în frunte cu învățătorii și învățătoarele ale amândouă școlile își vedeau înălțată de roade munca depusă cu atîta sărguință pe terenul cădărilor școlare. Erau de frî la această serbare și o bună parte din frunțarii politiei și administrației au județului, cari prin prezența lor au întărit legătura de iubire, ce trebuie să existe atât sus cât și jos, pentru ridicarea maselor din starea de analfabetism în care se află. Tot în această săptămână și-a avut prima sa ședință din acest an cercul cultural, Celaru, în comuna Ghizdăvești. În ședința întâi s'a ținut cu elevii ei. III-a, despre „zece”. S'a vorbit apoi despre „Memorie” și s'au făcut întinse discuțiuni referitor la cursurile complementare și de adulți. Necesitatea acestor cursuri este pe deplin recunoscută de toți, mai ales azi, când viermele analfabetismului ne sugrumă și când minoritățile ne opun o propagandă culturală fătășă de uzorpare. Rezultatul acestor cursuri este însă în dependență de: cădărire școlară, material didactic, mobilier, bibliotecă și în sfîrșit mai ales de persoanele didactice. În parte, problema cădărilor școlare este aproape rezolvată, prin munca titaniă, depusă de d-l Dr. Angheliescu, ministru școlilor; rămîne însă pe seama comitetelor școlare a doua problemă; iar cea-de-a treia și cea mai arzătoare, se va rezolva numai în timp mai îndelungat. Deocămintă vom face și noi ca moș Arvine cu entuzișm, făind din poale spre a cârpi mîncăile, deși presfrumos, nici așa nu ne stă. Noi învățătorii nu ne-am da înapoi, — după cum nici nu ne dăm, — dacă ar fi rezolvată problema salariizării membrilor corpului didactic, a căror stare materială durerăasă a atins culmea oricărei răbdări.

În ședința publică, s'a vorbit despre: „Muncă și economie”, stabilindu-se, că numai printr'o muncă încordată pe terenul gospodăresc, agricol-cultural, industrial, ș. a., — cât și prin împăcarea rațională a cerințelor trupesti, dând la o parte luxul, putem nădăjdui în îmbunătățirea stării economice-valutare.

A. B.

D-l Vasile Gambesche

Un adevărat român, plin de energie, cu dragoste pentru lumina poporului dela sate e învățătorul V. Gambesche din satul Coșuleni, com. Bălăgești, jud. Botoșani, al cărui chip îl dem mai jos. El e în etate de 20 ani, fu al săteanului Gh. Gambesche, din satul Fântânele (Botoșani) și nu uită din ce fel de oameni se trăge, înmărtășind învățătura ce a dobîndit-la în Suceava, celor dinprejurul lui,

D-L VASILE GAMBESCHE

dornici de lumină. Își depune mult interes pentru lumina poporului prin sfaturi, conferințe, cât și pentru elevii de școală; aceștia așundându-l tot respectul ce i-se cuvine, purtându-și și portul național cu mândrie.

Pentru tinerii ce urmează școala de adulți își depune mare interes pentru lumina lor.

De asemenea intenționează forma-tura unui cor religios, pentru a da răspunsurile leturghiei la biserică acestui sat.

Dumnezeu să-l țină mulți ani pentru binele tuturor. MIHAIL BR. BĂLAN

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

Viața și operele lui B. P. Hașden

Ceva mai târziu descoperi în biblioteca Universității din Budapesta: Dictionarum-Volachico-Latinum, manuscris necunoscut, și prima parte din Pravila lui Mathei Basarab, documente foarte interesante din punctul de vedere lingvistic. Vizită apoi bibliotecile din Bulgaria, pe cele din Londra. În biblioteca din Orăștia găsi aproape vreo 2000 de documente privitoare la țările române. Cu ajutorul acestui capital de cunoștințe și descoperiri începu a scrie în Colunna articole filologice de o importanță foarte mare.

Fu numit la anul 1873 profesor de filologie la Facultatea de litere din București, începu lecțiile sale în toamna acului 1874, începând cu studiul filologiei comparate, așa cum preda distinsii profesori în străinătate, adică ținând seamă de descoperirile debădate prin descifrarea monumentelor vechi ale literaturii egiptene și mesopotamice.

La 1875 seose: Basma, orașii, păcălitori și ghețori; publică apoi Zina Filma, Goții și Gepizii în Dacia. La anul 1878 începu a da la lumină „Cuvinte din Bătrâni” cuprinzând în volumul I limba română vorbită între anii 1550—1600 și în volumul II cărțile populare ale Românilor în secolul XIV. În anul 1881 publică Psaltirea românească deli 1577 a diaconului Coresi. Aceste studii filologice cât și cele care vor urma, vor servi între altele și străinilor drept o bază solidă de cercetare asupra limbii române, înfătușând eroile lor de mai dinainte, pomenită fie din fantezia lor proprie fie din slavizmul unor români. În anul 1886 începu publicarea grațioasă a satelurii: Etymologicum magnum Romanice, lucrare monumentală nu numai în activitatea sa literară dar în întreaga noastră mișcare intelectuală. Hașden puse pe prima pagină numelu Regelui Carol I ca cheltuială caruia se facu lucrarea. Pentru-ași lumina dictionarul său, el publică un chestionar, adresat învățătorilor și preoților de sate din țară, cuprinzând peste două sute de întrebări atîngătoare de obiceiurile pronunției, adică de fonetica populară, de credințele populare, de datinile, de povorile, de suferințele și bucuriile lui, adică de ceace se numește în limba engleză Folclore. Răspunsurile lor alcătuiră o parte din materia primă a fiicării evănt, în privința limbii vorbită azi de popor. Însăși, la timpul din urmă o nouă evoluție se avătu în eugetarea lui Hașden: Spiritismul. Dela istoria la hîlogie, această eugetare făcuse un pas mai mult în domeniul divinității; dela filologie la spiritism un altul și mai mare în domeniul credinței. La cei mai mulți oameni procesul psihologic este contrariu. Ei pleacă din tinerete cu ardorarea imaginației și a credinței la minți și ajung la bătrînețe cu experiența lumii reale. Darwin spre exemplul în scrisorile și autobiografia sa, spune că până la vârșia de treizeci și unii ani și ceva mai târziu chiar, poezia, pictura și ideea de Dumnezeu îi stăpîneau sufletul cu o mare putere. Lucrul cu înecul ele însă îi dispărură cu tatele și le luă locul știința, adică faptele realității și legile ce se pot trage din ele. La Hașden fu din contra. Sufletului său i-a trebuit din ce în ce un orizont mai larg, o zare mai nefermăntă pe care o găsi în lumina spiritului din Sic Cogito, ce e viață? ce e zoartă? ce e omul? prima sa lucrare spiritistică, determinată de o comaniece spiritistică a ficei sale, Iulia Hașden, șase luni după moartea sa. Era într'o seară de Martie la masa sa de lucru, când fără să și dea seamă, eroul din mîna sa își răzămă vârful de luciu de hîrtie și scrie o eugetare a dietală de Iulia Hașden în Sic Cogito se vorbește despre Dumnezeu, nemurire, despre hipnotism în spiritism, etc.

Ce se înțelege prin spiritism? Năzuința eușerei unui nou domeniu de fapte, respine până aci de știință în sfera răzuleșilor fantastice, dar dovedite, în cele din urmă, ca fapte pozitive, pentru un mare număr de adepti, iată ce se înțelege sub denumirea generică de spiritism. Deși încă dela început cum l'am văzut mai sus vorbind despre istorie, își confirmă din ce în ce mai mult credința sa

„În orice sferă de eugetare, ne-am încerca noi a străbute până la marginea lucrurilor, dăm peste necunoscut. Eu ador pe acest creator. Îl ador fără a raționa, căci despre necunoscut nu se raționează.” Și eu doăncez de aci mai târziu în poezia sa Dumnezeu adăga:

Natura firmamente, sistemele solare

Cu toate căte, iude și printre ele sunt

Cu înecul se desvoldă din purușul ce să mișcă

Din punctul ce se mișcă plecând din Dumnezeu.

Cu o astfel de dispoziție sufletescă, în ziua în care muriu unica sa copilă, Iulia, talentată și inteligentă rău, în care își pusese toată dragostea și tatele speranțele sentimentale sau pentru ea se desvoldă, tabină cu fondul sufletului său, cu puterea imaginației și astfel înecul în mîntea lui Hașden spiritismul.

Cam pela anul 1888 construi în Cămpina după prescripție ce i-le inspira umbra lui Hașden, marele castel numit „Iulia B. P. Hașden.” Acest castel este aproape să se dărâme. Geamurile sperie, gir-gurucile și usle rupte își dau o impresie penibilă. Dacă noi nu suntem în stare să cîdăm palate în felul acesta, nu suntem în stare nici să le îngrijim. Cămpinenii însă s'au gâdila să facă ceva pentru acest palat, însă n'au avut ecoul dorit în opinia publică. Comitetul de directivă al „Atheneului popular B. P. Hașden” ce sub conducerea d-lui ing. C. R. Barboșoru — un distins organizator — și d-l P. Papadopol, profesor în Liceul Cămpina și a fost anul d-lui principalul țărân reparare castelului Iulia Hașden. Le urăm spor la muncă și suntem siguri că opinia publică cămpinească își va da obolul dorit de noi. Hașden în anul 1896 facu Academia române o donator în valoare de 50.000 lei de numită fondul „Iulia B. P. Hașden”. În făptuirea lui Hașdeni zugrăvește sufletul Tăla sa era mijlocie, un cap înșă eșoru, a cărui frunte prominentă se isbește prin puterea și largicea ei. O hîlă ascutit și pătrunzător. Nasul fin cu arcecele nărilor nervoase; gura gata la sarcasm, zămbărit la ironie, barba ca de profet, vorba de multe ori giugnească, memoria minunată.

Duând o vîrstă mai mult retrasă afară de orele ce-i lua Facultatea de litere din București și Academia Română, Hașden trăi ultimii săi ani în cartelul Iulia Hașden din Cămpina. Istomii ce treceau pe acolo îl găseau între amintirile și simburile sale, vorbindu-le cu un fel de inspirație revelatoare, asupra problemelor metafizice, asupra întrebărilor tainice al vieții, asupra vîterului de pîrtă și mai ales asupra lumii invizibile a spiritului. Îl ședemuri la anul 1907 și fu îngropat în București la cîmăntul Beldi.

Pe cine a fost marele Barbu Petrescu Hașden.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

„Cultura Poporului” va apare în 12 pagini, scrise de distinși scriitori.

UZINA ELECTRICĂ A ORĂȘULUI CLUJ

Nr. 2164—924.

ANUNȚ

Diracțiunea Uzinelor Electrice cu începere dela 11 Decembrie a. e. a stabilit următorul program de întrerupere a curentului electric, întreruperi necesitate de linșă totală de apă la Someșul Rece. Acest program este de altfel aceluși stabilit în urma înținerii și înțelegerii reprezentanții industriei și comerțului din Cluj, ținută la Camera de Comerț, în ziua de 5 Noembrie 1923.

6^{1/2}—7^{1/2} regiunea orașului pe partea stîngă a Someșului, Str. Gh. Barișiu dela Teatrul maghiar până la Str. Suluțiu.

7^{1/2}—8^{1/2} Partea orașului pe malul drept al Someșului limitată de următoarele străzi.

Str. Băii, Piața Carolina, Vechia Cetate, Str. Baron I. Pop și țărăpurii, P. Cuza Vodă, C. Dorobanților și în partea vestică a Pieței Ștefan cel Mare. Această regiune va primi curent și dela 12 la 2.

11—12 centrul orașului, Calea Regelui Ferdinand până la Poșta, Calea Evangheliei până la Camera de Comerț Str. M. Cogălniceanu până la Colegiul evanghelic, Str. N. Iorga.

2—3 restul orașului.

Acest program se va menține până ce condițiunile hidrologice actuale se vor îmbunătăți.

Cluj, la 11 Decembrie 1924.

Directorul Uzinelor: Inginer s. ROATA.

SCRISORI DE LA ORAȘE Știrile Săptămânii

Munca gospodărilor în timpul iernei

Tot în seara aceasta la ora 4 d. m. a avut loc conferința d-lui profesor univ. A. Ștefănescu-Gaogă de la universitatea din Cluj, la care au luat parte toți intelectuali din oraș, preoții, învățătorii și mulți copii din satele de prim prejur.

D-l profesor a vorbit pe înțelesul tuturor despre „Unul din mijloacele de păstrare a rezultatelor războiului național. Organizarea și utilizarea națională a forțelor sufletești ale națiunii.” Cuvântarea d-lui profesor a fost ascultată cu cea mai mare atenție de către toți.

După terminarea conferinței d-l Gh. Oprea, a mulțumit d-lui profesor pentru oboseala ce și-a luat de a veni în mijlocul nostru. Totodată a rugat pe d-l profesor ca să nu dea uitării acest oraș și să vină cât mai des în mijlocul nostru cu așa stări și îndemnuri folositoare.

Atât inteligența cât și poporul, mulțumii și însuflețiți de cele văzute și auzite în această zi care a fost o adevărată sărbătoare pentru toți românii din orașul nostru și jur, au plecat spre casele lor, ducând stări bune și celor cari nu au putut fi de față.

V. RADU

DIN BĂLȚI

Populația orașului nostru nu are decât foarte rar prilejul să aibă parte la spectacole de samă. Din când în când s'a tăvănit pe aici câte o trupă de teatru, formată din artiști de ocazie. Piesele ce se reprezentau și modul în care ele erau jucate făceau ca aceste spectacole să nu poată oferi populației o distracție inteligentă. Mare a fost deci bucuria populației atunci când s'a auzit că Teatrul Național din Chișinău va juca în toate orașele din Basarabia. Bucuria a fost deplină însă în momentul în care s'a anunțat sosirea trupei din Chișinău în orașul nostru. Numeroși cetățeni au întâmpinat la gară pe artiști. Au fost reprezentate piesele „Achim” de d-l Victor Efimiu și „Măgăleș” de d-l Hertz. Amândouă piesele au avut un mare succes. Interpretarea a fost cât se poate de reușită.

D-nii Mitu Dimitriu, Moruzan, Deou, Balaban, Ștefănescu, au fost călduros aplaudați. D-l Ludovic Daus, directorul Teatrului a luat inițiativa ca din două în două săptămâni artiștii Teatrului să dea reprezentații în acest oraș.

C. U.

DIN MOCIU (JUD. COJOCNA)

Tot mai mult se întinde lumina la sate; preoții, învățătorii și tinerii cu inimă, contribuiesc cu munca lor la luminarea poporului.

Dovadă e adunarea populară, ce s'a ținut în ziua de 30 Noembrie 1924, în târgul Mociu din jud. Cojocna. Aici învățătorii din plasa Mociu, Cercul Cultural Mociu, au ținut ședința culturală în școala primară de stat. A luat parte lume multă în frunte cu toate autoritățile.

Tânărul director școlar, d. Gh. D. Strat student, a deschis ședința cercului cultural, arătând scopul acestor adunări.

În cuvinte calde, pornite dintr-o inimă tânără și dornică de muncă, d-sa a vorbit timp de 2 ore adunării, despre școală și biserică, beție și lenovie, muncă și onoare. A făcut apel la toți cei de față, ca să-și trimită copiii la școală, să meargă la biserică, locul de mângâiere a străbunilor noștri.

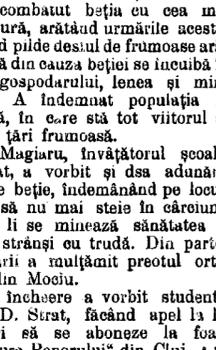
A combatut beția cu cea mai mare ură, arătând urmările acesteia și dând pildă desul de frumoase arătând că din cauza beției se încuibă în casa gospodărilor, lenea și minciuna. A îndemnat populația la muncă, în care stă tot viitorul acestei țări frumoase.

Di Magiuru, învățătorul școlii de stat, a vorbit și dsa adunării despre beție, îndemnându-i pe locuitorii, să nu mai steie în cărușe unde le mizează sănătatea și banii străniși cu trudă. Din partea adunării a mulțumit preotul ortodox din Mociu.

Ca încheiere a vorbit studentul Gh. D. Strat, făcând apel la locuitorii să se aboneze la foaiea „Cultura Poporului” din Cluj. T. M.

Slujitorii țării

Dăm aici chipul plutonierului Vascan Dumitru, șefului postului de jandarmi din Dăești, jud. Vâlcea. El este

VASCAN DUMITRU

un bărbat al datoriei, conștiincios în serviciul celei este încredințat și cinstit în toate acțiunile sale.

Dela venirea sa în comuna noastră, deși singur, a dus într-una o activitate mare pentru stăpânirea răfăcătoare și încetarea neregulelor ce se aflau în comună, mai înainte.

Ar fi mulțumitor pentru comuna noastră, dacă ar avea toate un astfel de șef de post, care face fală cor-pului din care face parte.

D. DIACONESCU — Dăești.

Ciitorii noștri, cari sprijinesc această foaie, au încă o datorie sfântă de împlini: să se înscrie cu acțiunii la Societatea „Cultura Poporului”. Societatea va înființa un atelier tipografic, de sub a căror teascuri vor eși cărți folositoare pentru popor, tipărite foarte ieftin și răspândite și la frații de peste hotare. E vremea faptelor.

DOAMNA Elena E. Chiffa pictora, a deschis expoziția lucrărilor sale de pictură în ziua de Duminecă, 14 Decembrie, în sala Palatului Banffy din Piața Unirii Nr. 29 Cluj. Expoziția va rămâne deschisă până la 31 Decembrie, zilnic dela 10—1 a. m. și 3—7 după amiază.

LA București s'a sfințit și deschis noul cămin al studenților doljeni din aleea Regnault. Au luat parte dd. Dr. C. Angelescu, ministrul școlilor, Florescu deputat de Dolj și d-nele Oromolu și general Nicolescu.

Au vorbit dd. Dr. C. Angelescu, președintele studenților doljeni și D-na generala Nicolescu.

UN TREN de marfă, în apropierea gării Pitești, a fost atacat cu pietre de vreo 15 țigani. Hoții au oprit trenul și urcându-se în vagoanele cu lemne, au început să arunce bucăți pe câmp. Frănarul D. Marin, care a încercat să se împotrivescă bandiților a fost lovit.

De altfel lângă gara Pit-ești, este un sălaș de țigani, cari au mai atacat de câteva ori trenul ne marfă.

LA Oradea Mare a ars fabrica de cafea Berger. Pagubele se urcă la suma de două milioane. Se crede că focul a fost pus.

ÎN ANUL 1920, un grup de studenți de pe Crișuri, la Beiuș, au înființat o societate culturală, numită „Crișana”. Activitatea pe care o desfășură această societate pentru ridicarea nivelului cultural al românismului din Bihor, este una din cele mai înfloritoare și merite de laudă. Căci atât în vacanțele mari, cât și de sărbători, acești studenți, se lipsește de odihnă și iau drumul satelor crișene, aranjând concerte și înființând zeci de biblioteci populare.

SĂPTĂMÂNĂ trecută, la Chișinău, a avut loc întâia șezătoare din serie, ce se va ține anul acesta, a cohortei cercetașilor „27 Martie 1918”.

Șezătoarea a început cu conferința d-lui maior Panaitescu, comandantul cohortei; au urmat apoi recitările de poezii, spuse de cercetașii cohortei. O activitate laudabilă, care bucură pe mulți.

MINISTERUL ȘCOALELOR a înființat o grădiniță de copii pe lângă școala mixtă din comuna Răcași (jud. Dâmbovița) și o școală de fete și un singur post în comuna Gherghera, jud. R-Sarat.

LUNI, în 15 Decembrie, a început cultural din Tecuci, și-a început activitatea. Ca și anul trecut se va ține în iarna aceasta o serie de conferințe însoțite de producții muzicale.

S'a înscris până acum pentru a ține conferința: d. dr. G. Tabacaru, docent universitar, dna T. Bogdan, dd. Balaban, N. Berha, V. Radu, părintele N. Conduratu, dna Zoe Tukul, dd. I. Beldie, C. Gheorghiu, dr. Vrabie, I. V. Irodeanu, V. Beldie, dna V. Coroadeanu, dd. Gh. Cazan, maior Ștăbuț, preotul Panaitescu, Dr. Coroadeanu, I. Șendrea, A. Bogdan, căpitan C. Ionescu și I. Petrovici, prof. univ.

LA IAȘI, s'au întâlnit toți absolvenții școlii normale „Vasile Lupu” promoția anului 1908. A avut loc o serbare, iar după aceasta un ospăț. Au fost elice înduioșătoare ale întâlnirii și ale atator aduceri aminte. Ședința școlii a fost prezidată de d. N. Trea, fost director al acestei școli normale.

LA UNIVERSITATEA din Zagreb din Jugoslavia, s'au petrecut turburări studentesti. Interveniind poliția s'a făcut 50 de arestări. Universitatea din Zagreb a fost închisă pe trei zile.

ÎN COMUNA Zarojani, județul Hotin (Basarabia) autoritățile au descoperit un mare depozit de muniții și dinamită. S'a dovedit, că aceste muniții au fost trimise din orașul Kamenetz (Rusia) de un anume Simion Iutara, de loc din Zarojani, dar care în prezent e șeful serviciului de spionaj pentru România.

Munițiile au fost deprecitate de o grupă comunistă, care treceza Nistrul, venind din Ucraina.

Trei bolșevici au trecut Nistrul cu o barcă pe la punctul Moldova. Soldatul grănicer de pază a înștiințat pe șeful pichetului, dar bolșevicii n'au putut fi prinși. Acelaș soldat a fost atacat cu focuri de revolver și rănit ușor. La alarma dată au surs posturile de jandarmi, cari s'au pus în urmărirea bandiților. Aceștia au reușit însă să treacă Nistrul în Ucraina.

DĂUNĂZI trenul Cernăuți-Galați a deraiat în stația Filești la câțiva km. depărtare de Galați. Trei vagoane ale trenului de persoane între care și vagonul de bagaje a sărit de pe linie.

O mare panică a cuprins pe călători, cari nu știau ce s'a întâmplat. Unii au căutat să se salveze sărind pe uși și pe ferestre. Din fericiore n'a fost nici o nenorocire.

PREȚIUNII NOȘTRI. În toate orașele, târgurile și comunele rurale din România vrem să avem prețuri. Acești prețuri grupăm în jurul mișcărilor noastre culturale, vor trebui să ne scrie în foaie: fapte bune, mișcarea culturală, artistică, economică și industrială din localitatea în care trăiesc. Scrie de asemenea natura încât să intereseze intelectualiți orașelor, muncitorii de prin ateliere și fabrici și lumea dela sate. Prețurile ne vor trimite: adăruarea lor, iar rădăcina noastră le va răspunde ce au de făcut.

SĂTEANUL Costache Săriteanu din comuna Beznea pe când venea înspre Leși, pe șoseaua națională a fost atecat și lovit cu cuțitul de Gh. Chelărescu. Deși rănit grav Săriteanu, a dat o lovitură de cionag lui Chelărescu, zdrobindu-i capul.

Amândoi în agonie au fost duși la spital. Cauza, pentru care Chelărescu a atecat pe celălalt sătean, este o neînțelegere dela un pământ.

O foaie costă 4 lei iar pentru strădanie, dăm 80 bani, adică să primim numai 3 lei 20 bani.

LA CRAIOVA, zilele trecute, s'a întâmplat o nenorocire, care a rădădit s'a pe multă lume. Într-o sără, la ore 8, era hotărâtă cununia religioasă a tânărului H. Găneșcu, cu d-sora Pia Dumitrescu. Toți poștii la nunta așteptau cunună, dar tânărul Găneșcu, cu un ceas înainte de cununie, s'a dus la doctor și și-a făcut o injecție, cu o doctorie numită neosvalarsan. Doctoria se vede că a fost veche că îndată după injecție, a murit. Bine înțeles că nunta și nu știa nimic despre această nenorocire. Mireasa se și plegătesc să se ducă la biserică, dar când i-a fost comunicată vestea ducerăasă, în loc de veselie și petrecere, lacrimile și căsnădeja a cuprins inima ei cu o clipă înainte în toată fericiore.

DIRECTIUNEA generală C.F.R. a luat măsuri ca înaintea sărbătorilor și după sărbători, să se înmulțească numărul vagoanelor clasă la toate trenurile de călători.

UN TREN de marfă ce venia pe linia Plocești—Uzicieni, la km. 157, a tăiat pe făclul Vasile N. Ionescu zis V. N. I. Răducanu din satul Orhoști, comuna Andreuștii.

Făclul era surdo-mut și nu a auzit semnalele pe care le da mecanicul. Mecanicul a înfrânt trenul, însă n'a putut fi oprit la timp și bietul făclău a fost apucat sub roate.

FOILE din străinătate scriu că în orașul Canton din America, un grup de cinei chinezi au reușit să rapesească pe mai mulți profesori și 30 de studenți din școlile superioare creștine, îmbarcându-se spre o destinație necunoscută, pe bordul unui vas sub pavilion american.

UN INIȚIATIVA societății „Bucureștii gospodine”, la Iași, s'a inaugurat al 5-lea dispensar pentru sugaci.

Noul dispensar se află în str. Păcurari. Prezidenta societății e d-na Petrovici, soția fostului ministru.

UN FOC a mistuit o sondă a societății „Pruhova”, din Bușteni. Pricina de unde a venit focul nu se cunoaște încă. Pagubele sunt foarte mari.

UN foc mare a izbucnit la fabrica de sticlărie din comuna Negulești, jud. Neamț. În mai puțin de trei ceasuri au ars toate atelierele de măconat, de șlefuit sticlă, de fașonat, depoul mașinelor și mărfuri și clădirea cu locuințele personalului. Portarul fabricii a fost cuprins de flăcări și a murit. Focul a luat naștere dela o mașină. Pagubele întrec suma de 18 milioane. Proprietatea era a unei societăți anonime, ai căror principali acționari sunt Weisengeru și frații Stern din Iași.

FETIȚA Ana Sinevescu din comuna Nemțeni (jud. Chișinău), rămânând singură acasă a vrut să aprindă focul în sobă.

Un nebăgare de samă, rochița ei luate foc și îndată fetița a fost cuprinsă de flăcări.

Vecinii atrași de țipetele nenorocitei ocole au sărit în ajutor, reușind să smulgă rochița de pe corpul fetei, căzută în nesimțire, aproape toată arsă. Cu toate îngrijirile date, după două ceasuri de chiuiri grozave, fetița și-a dat sufletul.

Nu lăsați niciodată copiii mici, singuri, în casă.

ELEVUL I. Petru, de opt ani, de la școala primară Craiova (Banat), înfrând în cărușă lui Costea Țușea și a băut un pahar de spirit amestecat cu rachiu. După câteva elice, băiatului i-a venit rău, plângea de dureri de stomac, apoi a căzut la pământ, murind pe loc.

ÎN COMUNA MĂGURA din jud. Cojocna s'a întâmplat o mare nenorocire: Săteanul Vasile Băilui plecând în oraș pentru a face târgurile a lăsat în casă pe doi copii ai săi.

Nu se știe din ce cauză casa a luat foc, iar copiii și-au găsit moartea în flăcări.

TÂNĂRUL Paul Sașiu din Satu-Mare (Ardeal) a reclamat autorităților, că soția sa a fugit de acasă cu suma de 24 mii de lei și mai multe juvaureri, în tovarășia îndrăgostitului ei. Poliția însă n'a dat de urma fugarei. Atunci, însuși Paul Sașiu, după cercetări, a știut că soția sa este în B-ăila și că locuiește în str. Franceză No 39. Îndereratul soț a venit la Brăila, și aici, după o convorbire cu soția sa, care n'a vrut să se mai întoarcă acasă, a scos revolverul și a tras două focuri asupra ei, apoi și-a tras un glonte în capul lui. În stare foarte gravă, victimile au fost dușe la spital.

CĂTRE ABONȚII NOȘTRI. În vremurile aceste grele, când timpurile, hărțura, cerneala, poșta, sunt atât de scumpe în cât lăsesc în viața multor publicisimi „Cultura Poporului” își urmează drumul de apariție regulat și într-un format destul de mare.

Grăditiile bănești numai administrația acestei foi o cunoaște. Să se știe că nu primim fonduri de micărie, și foaie trăiește prin ea însăși. Și aceasta e un mare merit. Și aceasta însemnă că abonații noștri, ne sprijină și își dau samă de valoarea acestei foi. Dar unii abonați, din grăditiile diferite, au rămas în urmă cu plata, de aceea rugăm stăruitor să ni se înainteze sumele, de oarece ni este peste putință să mai așteptăm. Avem deplină încredere că abonații noștri, ne vor înțelege și de data aceasta.

DIN CĂMPINA. Duminecă, 23 Noembrie a avut loc în sala Monovici, din localitate, o serbare pentru reluarea activității „Ateneului popular B. P. Asdochi”, de aici.

D-l inginer C. R. Bărbăciaru, reședintele acestui ateneu, a dat serbarea, printr-o scurtă adresă, spunând că nu trebuie să se ceară că rostul acestui ateneu este un mijloc, prin care se va servi un factor politic, sau că e vorba de se ridica un personalitate câmpiană, prin faptul că ateneul și conducerea efectivă a ateneului, și trebuie să se înțeleasă, că existența și bunul mers al ateneului, este în funcție de concursul ce îl va da cetățenii câmpinieni, indiferent de sex, vârstă, și condiția sa socială, ceea ce însemnă me afărași culturale, sunt pentru binele neamului și al țării.

După aceasta, corul mixt al Ateneului popular, a cântat foarte bine două cântece naționale, sub conducerea d-lui C. Ionescu, profesor de muzică la liceul local.

D-l avocat N. Davidescu, a pus două monologe.

D-l profesor N. Iorga, a onorat această serbare cu prezența sa, făcând o conferință despre: „Ce trebuie să predice un om onest în România”.

D-sa, referitor la subiectul unei conferințe, spune, între altele, că ateneuana trebuie să vorbească de țărani care rădănu, cari merg la rândul, la inima auditorului, ceva ce, care interesază; căci trebuie să ne dăm seama că trăim într-o țară necăjită: lumea aceasta nu o ține chinul, căci fiecare își are ocupările sale —, dacă nu își dai seama că o folosești întruaceia.

Din însuși subiectul conferinței: Ce trebuie să predice un om onest în România?, puteți găti ce am spus. Omul onest care ar vorbi în România, — departe de a monopoliza cu acest titlu —, un om onest, (nu cu certificat), omul care se simte, ar putea vorbi de stăruțele, de un bănuț. Lucurile nu merg bine dela război încoace.

Vorbete de legea agrară, de țărani de pe valea Teleajenului în proprietăți totam în Ialomița. Împrețăriți cu cari se luptă acești țărani de a-și lucra pământul tocmai acolo și a aduce apoi produsele în satele lor.

Referitor la clasa funcționarilor, spune că nu cu funcționarii munciri de foame se poate face o bună administrație. Omul neavând existență, își caută alte surse de venit. Bășchiș și o cerșetorie necesară. După război s'a observat cădoarea autorității și ridicarea mediocrității.

În rezumat, arată relele cari bănuț astăzi țara noastră. „Rânilor trebuie atinse cu mână curată și numai atunci când poți să le lezești. Țara aceasta nu se reface, și din cauza celor cari sunt conștii ei, și din cauza celor cari vor să-și facă bine și nu știu cum.”

S'a cere și muncim. „Munca însemnă rânduială și disciplină. Nu poate exista fericiore mai mare decât munca disciplinată. Viața neadănată, nu numai că obosește, și și îmbătrânește”.

Să fim uniți, se cere o înfrățire socială. Să se înființeze societăți pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea orașelor, societăți cooperative, ș. a.

Pentru toate acestea se cere „să ne încordăm brațele pentru a munci, să ne deschidem ochii pentru a vedea, să ne mărim inimile pentru a iubi ce e bun și frumos și să ne tăcem nasurile pentru a nu fi pretențioși”.

După această conferință, d-l profesor Iorga a ținut curs on elevilor școlii de misionare dela Văleni, — cari au venit cu D-sa —, vorbind despre „Influența culturii noastre asupra popoarelor vecine”.

O lume multă a ținut să ia parte la aceste conferințe, încât sala teatrului Monovici, era nemăpătoare.

Zilele acestea o nemăpătoare de petrotoli japonezi, compusă din d-nii Masaji Iamaguchi, directorul societății petrolifere „Nippon Oil Company”, inginerul Seiichi Nomoto, și alții, precum și d. Noboru Ogawa secretarul Legației Japonese din București, au vizitat atelierele industriale și fabricile de pe Valea Pruhovei și în special instalațiile petrolifere din orașul nostru, ducând, de sigur, cele mai frumoase impresii despre bogățiile ce posedă țara noastră.

Conamy

DIN ORĂȘTIE (ARDEAL)

În Orăștie funcționează de vreo 6 ani liceul român de stat „Aurel Vlaicu”. Acest liceu cu concursul Școlii Medii din localitate a dat Luni, 1 Decembrie er. o serată artistică literară pentru sărbătorirea zilei de 1 Decembrie 1918. S'a cântat „Trăiască România Mare” de corul liceului sub conducerea distinsului prof. Gh. Oancea, după care a urmat „Unitatea culturală și politică a Românilor”, conferință ținută de d. Aron Demian, directorul liceului. Începând cu primele scrieri religioase, cu pradoslavile cântărilor bisericesti d. A. Demian, a arătat fiecare pas făcut în istoria literaturii naționale, dela cele mai primitive timpuri ale ei și până în zilele de mai ieri, pentru realizarea unității noastre politice, citând pe o mulțime de poeți ai vremilor a-puse, ca Văcăreștii, Chichindeal și alții. Au urmat apoi poezii și prozatorii veșenului al XIX. ca Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, Goga, cari mai mult cu ori cari alții au luptat cu condeii pentru unitatea noastră națională.

S'a cântat „Promenade ouverture” de E. Stolz de către orchestra soc. de lectură „M. Eminescu” apoi „Rigoletto” de Verdi, de aceeaș orchestra. S'a jucat piesa „Într-o filologie” de o. Pătrășcanu, comedie într-un act, de către membrii societății de lectură „M. Eminescu”. Apoi corurile, De dr. de sat și Trandafiri de pe estate, cântate tot de corul liceului, cu care s'a și încheiat serata. Reușita a fost deplină, iar publicul a plecat mulțumit și cu încrederea, că acești copii ai patriei, copiii, cari acum se ridică de pe băncile școlii, vor iubi țara lor și țărâgii și vor fi în stare să se sacrifice pentru ea în timpuri de grea încercare.

S. R.

DIN IBAȘFĂLĂU

În ziua de 1 Decembrie, după masă, societatea de lectură a liceului „Timotei Cipariu”, a serbat cu deosebită însuflețire, a șasea aniversare a alipirii Ardealului la patria mamă.

Serbarea s'a început printr-o cuvântare a elevului I. Boroman din clasa 8-a liceului „Timotei Cipariu”. Elevul a arătat însemnătatea și felul cum trebuie să se serbeze această zi. Elevul Victor Banciu din cl. 7-a a declamat poezia „Răzbumarea” de Dumitru Scurtu, iar elevul Coman Ioan, tot din cl. 7-a a spus „Ardealul”, de d. Mireea Rădulescu.

Elevul Albu Corneliu din cl. 7-a

a citit nvela originală „De răsul lumii”, iar Cînski a citit „Aspecte din civilizația antică”.

După aceea a cântat corul compus din elevii și elevele liceului „Timotei Cipariu” și a școlii profesionale de fete, sub conducerea harnicului profesor Z. Popovici.

Serbarea s'a încheiat cu diferite declamări.

A. B.

DIN DIOCSĂNMĂRTIN (JUD. TÂRNAVA MICĂ)

O mărșă în a fost ziua de 30 Noembrie pentru credincioșii din orașul Diocsănmărtin, de oarece a avut loc sărbirea clopotului și toacelor cumpărate din partea d-lui Nicolae Antonescu, medic-primar al jud. Târnava-mică, împreună cu credincioșii acestei parohii.

Sfințirea a săvârșit-o preotul Gh. Oprea, din localitate împreună cu toți preoții ortodocși din cercul Târnava.

Răspunsul esteților și cântărilor liturgice au fost date de corul gimnazial din localitate de sub conducerea d-lui profesor Rees.

La sfârșitul sfințirii părintele Ioanovici a rostit o cuvântare frumoasă, arătând rostul clopotului, pentru care credincioșii au făcut un mic sacrificiu și îndemnându-l la credință și iubirea către Dumnezeu, neam, țară și lege.

După sfințirea clopotului au plecat toți cântând cântări religioase la sfințirea internatului de băieți „Andrei Bărsanu” și de fete „Oltea Doamna”. Cuvântarea ocazională a ținut-o d-l profesor Ilie Nicolae.

De aci preoții cu poporul au plecat în sala gimnazială unde au slujit un parastas pentru memoria mitropolitului Șaguna și Andrei Bărsanu, patronul acestei școli. Directorul școlii d-l Ioan Vălcuțiu a ținut o cuvântare despre viața lui Andrei Bărsanu.

Elevii și elevele au declamat poezii, iar corul a cântat mai multe cântări patriotice.

DIN AIUD (ARDEAL)

În ziua de 1 Decembrie, s'a serbat în orașul nostru aniversarea marelui adunări naționale dela Alba-Iulia, când s'a decretat unirea Ardealului cu patria mamă. Dimineața s'au servit liturghii în amândouă bisericile românești, la care au luat parte toate școlile în frunte cu profesorii, precum și toți capii autorităților civile și militare. După aceasta toată lumea s'a adunat în sala cea mare a prefecturii județului, unde s'a dezvoltat programul următor:

Corul elevilor dela liceu și școala de fete sub conducerea profesorului d. Valer Rusu, au cântat „Imnul Regelui” și alte cântece patriotice. Dl dr. E. Pop, directorul departamentului „Astrei”, care a organizat această serbare a rostit o cuvântare de deschidere, arătând

CERCETAȘIA LA SATE

Mișcarea cercetășească până în timpul din urmă a cuprins și preocupat aproape numai tineretul școlar dela orașe; însă un curent puternic cercetășesc s'a abătut din lorice și asupra satelor unde tineretul sătean elementar numeros și viguros al neamului, crescut și trăit în întunecare — are atâtea nevoie de o trezire a facultăților umane cu care l-a înzestrat bunul Dumnezeu ca pe orice om pe acest pământ. Va trebui deci să facem mai multă lumină la sate. Să dăm țărânului o educație cetățenească sănătoasă. — O educație morală și intelectuală măcar atât cât îi e necesar spre a câștiga independența și logica gândirii, ridicându-l astfel la nivelul acela de conștiință spre a putea distinge binele de rău, minciuna de adevăr; munca cinstită și neobosită de toate zilele, de trândăvia care îngroapă pe un om și popor în mizerie, ținându-l în robie. Să-l întărim în credința strămoșească care ne-a păstrat ființa, să-i facem să înțeleagă și să iubescă natura spre a-i înobilă sentimentele; să fie supus legilor și pătruns de un fald spirit de ordine: gata pentru orice sacrificiu când interese umanitare și interese superioare reclamă un sacrificiu. Și poate ca această fiindu-ne ființa prin cele două curente ale cercetășiei pornite dela orașe și sate întâlnindu-se se va face o preminire a vieții noastre morale atât de necesară ce cu cinstită mărturisire, ca urmare a marelui război, pare că se prăvălește în adâncimile celor mai necurate păcate.

Convinși de această necesitate, oamenii cu mult suflet au început mișcarea și cu neșusă bucurie putem vesti că în județul Arad sunt în organizație mai multe echipe cercetășești de sate.

Sub îndrumarea și direcțiile Inspectorului de ținut: colonel I. Simboteanu, s'a alcătuit și primul program de muncă cu acest cercetăș.

Membrii echipei vor fi toți tinerii dela 11 ani în sus, cari au deșus proba de primire, iar „cercetășii săteni” pot deveni numai aceia; cari au deșus probele curenților și s'au supus luării de legământ. Ca program de urmat s'a stabilit în linii generale ca în fiecare Duminică și în zile de serbătoare tinerii să se adune la comandantul lor și în cadrul unei șezători să vorbească asupra celor petrecute în săptămâna precedentă, să discute programul pentru viitor, să cânte, să joace jocuri naționale și să practice sporturile în cele mai bune dispoziții sufletesti.

În timpul de iarnă vor face exerciții de scris și citire; dându-le ocazia de a se perfecționa în ortografia și vorbirea limbii române; care îndosebi aci la hotarele românismului e vorbită destul de greșit. Se va înființa o bibliotecă distractivă și instructivă și se va căuta ca fiecare cohortă: care numără mai mulți de 14 tineri să-și găsească un local propriu; adică un cămin. Tinerii vor primi dela Comandantul lor îndrumări și instrucții cum să se perfecționeze în lucrări manuale. Cu timpul își vor întocmi o colecție de insecte, un herbariu; cari vor forma primele începuturi ale muzeului. Vara și primăvara tinerii vor da mai multe serbări câmpenești, vor face excursii la oraș, unde deosebite găsesc un vast și frumos teren de lucru. S'a convenit în privința aceasta; ca fiecare cercetăș sătean să aibă un frate la oraș cu care să stea în legătură și cu care să fie în corespondență. Din acest motiv s'a reglementat, ca fiecare cohortă sătească să fie înfrățită cu una orășenească, cu care să stea în cele mai cordiale legături. Procedând astfel va dispărea în scurt timp răceala ce se poate constitui azi între orașan și sătean. În taberle cercetășești de vară, deocum înaritate nădăjduim că adeseori să putem vedea cercetășii săteni împreună cu liceenii și studenții din oraș; astfel că frumoasa lozină „Cercetășul nu va face deosebire de credință de clasă socială și avere”, se va traduce în fapt, ceea ce e îmbucurător și plin de încredere pentru punerea temelior adevărate și sănatoase ale democrației românești. „Cercetășia” Cercetășia fetelor.

La 23 Mai a. c. un mic grup de românce eleve ale liceului de fete „Elena Ghiba Birta” au deșus legământul de cercetăș. Când au văzut fața lor palidă de emoție în momentul solemn al luării legământului o bucurie curată mi-a cuprins sufletul; bucuria nădejdi că deși acest act solemn este abia

numai o dovadă a unui început modest, totuși e promițător și încurajator că prin ele se va putea realiza scopul frumos și nobil al instituției cercetășești a fetelor.

Care este acest scop și cari sunt legile de care este condusă această „societate” — s'o numim așa — răspândită în lumea întreagă. Cercetășia are ca scop formarea caracterelor; cu dezvoltarea fizică și creșterea tinerelor generațiuni pentru viața practică. Ea fortifică sentimentul onoarei, obișnuiește pe cei înștrăți sub drapelul ei la o disciplină sănătoasă, încurajând în același timp inițiativa. Ea le ajută în instruirea proprie, le stimulează energia, contribuie prin toate aceste mijloace în mod cât se poate de eficient ca să crească din ele femei practice, loiale și bune.

Din cele X legi pe cari cercetășele le trăiesc se poate vedea evident întreg programul de muncă și spiritual de care este condusă instituția aceasta:

- 1. Cercetășa are un singur cuvânt. 2. Respectă părerea altora și-și a răspunderea faptelor sale. 3. Căminul să fie totdeauna folosit doar și se silește să facă în fiecare zi o faptă bună. 4. Cercetășa este o prietenă bună pentru toată lumea, iar pentru alți cercetășii o soră fără deosebire de naționalitate sau de clasă. 5. Cercetășa este loială și complexă întotdeauna. 6. Cercetășa este bună cu animalele; îi plac florile și cercetășea natura. 7. Cercetășa știe să se supună. 8. Cercetășa este totdeauna bine dispusă. 9. Cercetășa este harnică și erudită. 10. Cercetășii au grija constantă a demnității sale și a respectului de sine însuși.

Educația pentru viața practică nu se referă numai la gospodărie. O cercetășă trebuie să fie multilaterală: ca trebuie să fie acasă în toate împrejurările vieții. Va ști să se pregătească pentru o călătorie (impachetatul practic: în loc puțin toate lucrurile necesare), itinerarul cel mai potrivit; în caz de boală; în afaceri oficiale; în situațiile grele ale vieții, cu un cuvânt în tot loc trebuie să fie acasă, ajutându-se singură și eventual dând ajutor și sprijin altora. Ea va învăța să cunoască cele mai bune materii din cari să-și facă ei și familiei sursele de hrană, hainele necesare toate sursele de unde poate cumpăra mai ieftin și bine.

Instrucția practică se poate mai bine face în cadrul taberelor de vară. Înainte de a încheia acest articol sumar, țin să amintesc încă un lucru de mare importanță: deosebirea ce există între cercetășia fetelor și aceea a băștilor. Este o diferență diametral opusă. Între aceste 2 mișcări nu este nimic comun afară doar de conducere, administrație și felul organizației. Adevărat că suntem conduși de același ideal, însă la realizarea lui trebuie să ajungem pe căi diferite.

Căci nu vrem să creștem fete-băști, ci tovarășe, soții, viitoare mame, femei conștiente și demne de chemarea lor. Aceasta o vom ajunge numai căutând și găsind mijloacele cele mai potrivite cu firea femeii, iar nu imitând sau luând de-a gata programul de muncă din cercetășia băștilor. Altul este materialul nostru de muncă și alta este și calea pe care mergem noi.

„Cercetășia” Am reprodus aceste două articole din revista „Cercetășia” din Arad, redactată de comandantul Sever Ispravnic.

SĂ RĂDEM

Țiganul priceput.

Odată, Găman țiganul plecase cu stăpănu său, boerul, să viziteze moșia, și cum trebuia să treacă printr-o pădure în drumul lor, boerul zice:

— Mă, Gămane, mergi tu pe poteca asta înainte și dă creștile la o parte, să nu mă lovească peste ochi.

— Bine, bohearule, să trăiești, — îngână Găman țiganul, și luându-l înainte, or'ce creacă, — care-l-ar fi putut lovi peste ochi, o da la o parte până ce trecea, apoi, dându-l drumul lovea pe boer să-l usture la ficat, zău așa!...

Merge ce merge boerul și ne mai putând răbda de durere, zice iar:

— Ce dracu mă Gămane de lovești creștile așa de rău, că-mi tabăciră fața, nu altceva? —

— He, he! cocoane! Norocul dumitale e la mine în mână, că de n'oi fi eu să le ții, prafului și pulberii s'ar alege de fața ta!...

Spuza de Pr. Sabin Popescu Cernătești-Dolju '04 MARTIN-B. BOVA

Teatrul Național din Craiova

La Teatrul Național de aici în ultimul timp a avut loc două premiere: „Interior” dramă într'un act de M. Maeterlink și „Capelanul din San-Lucia” de G. Forzano.

La începutul spectacolului d-l Gr. Drăgoescu, directorul Teatrului, a vorbit despre teatrul lui Maeterlink. D-sa a arătat partea simbolică a pieselor lui Maeterlink sunt slab conturate și întregul teatru nu este decât un teatru de umbre. „Interior” este una din piesele simbolice ale lui Maeterlink.

În „Interior” o mare familie compusă din tată, mama și cele două fiice, stau liniștiți ca întodeauna la masa plăpândă și palidă a lămpi în așteptarea celei de-a treia fiică plecată de cu zori zilei la bunica lor, ce era cu casa situată pe calalal mal al apei.

După liniștea, care domnește pe figurile lor se vede destul de bine că ei nici nu bănușesc despre nenorocirea care-i așteaptă, căci cea de-a treia fiică plecată de cu dimineață, trecând puntea râului a căzut din întâmplare în râu și s'a înecat. Vestea, care era adusă de un vechi prieten, care o scosese din valurile ucigătoare ale râului nu întârzie să intre în casa, unde domnea aceea liniste alintătoare.

La gândul, că vestea lui s'e produsă rău în sufletele părinților și surorilor îi pieria ori și ce curaj. Dar cine poate în lumea aceasta să înlăture nenorocirea care îi paze la ori și ce leac? Așa și cu acești părinți nenorociți. Acum sau mai târziu vestea nenorocirii trebuia să sosească. Și ea sosi chiar în seara aceea, vestind bătrânilor nenorocirii, moartea fiicei lor.

Acesta este subiectul dramei „Interior”.

Interpretarea a fost superioară. „Capelanul din San-Lucia” este o comedie fină plină de spirit. Luciana Belli, o celebră cântăreață capricioasă umblă din loc în loc însoțită de amantul, ei contele de Devers. Cu ocazia unui concert dat de biserică din San-Lucia ren-

tru cumpărarea unor clopote noi deoara Luciana Belli este rugată a da concursul cu care ocazie ea face cunoștința tânărului capelan Giuseppe Arrighi.

Purtarea capelanului plin de melancolie încătușează inima capricioasei cântărețe. La rândul său capelanul se simte sedus de frumusețea și talentul Lucianei. Astfel sedus de această capricioasă cântăreață, capelanul este gata de-a pleca cu cântăreața în lume.

Apariția capelanului într'un costum caraghios de ocazie, face pe Luciana să rămână decepționată și primeste pe capelan cu sânge rece, când capelanul abia atunci își dă seama de capriciul Lucianei.

Trieteșea îl încătușează și cade eu capul în mâini desnădăjduit. Clopotele încep să bată prelung și melodia lor metalică și plină de evlavie deșteaptă pe capelan la realitate, acolo unde numirea lui de capelan îl chiamă, datorie, care era mai scumpă decât amorul unei femei.

Ultimul act se petrece după un interval de 35 de ani de când tânărul capelan de odinioară din San-Lucia este un bătrân cardinal, iar Luciana e o bătrână soție a contelui Devers.

D-na Aura Fotina în rolul capricioasei femei a fost desăvârșită și plină de naturalitate. Jocul pe care ni-l desăvârșă d-na Aura Fotina este un joc simțit și comunicativ. D-sa este un real talent pentru teatrul nostru.

D-l Todor Călin, în rolul Capelanului, printr'o muncă plină de progres, ne arată din ce în ce că d-sa are reale calități de actor, dar care au fost cunoscute prea târziu.

Di Ramus Comăneanu reușește, ca din rolete mici să ne dea adevărate creații. La fel și d-l Cucu Demetrescu.

Rovintescu se evidențiază din ce în ce ca un talent de viitor. Di T. Cosmin un real talent care-l așază printre cei mai buni artiști. CH. I. CHIBURĂ.

Prin Basarabia culturală

Într'o convorbire acordată ziarului „Dreptatea”, din Chișinău, ministrul Basarabiei, d-l Ionescu, confirmă știrea, care a circulat mai înainte că guvernul va lua măsuri urgente pentru îndrumarea culturală a satelor.

În acest scop s'a corut concursul d-lor miniștri Anghelcuș și Lepădatu și s'a încredințat conducerea măsurilor culturale din Basarabia d-lui Holban, inspector școlar regional al Basarabiei, care va fi secondat de inspectorii școlari, d-nii Sachelrescu pentru nordul Basarabiei, iar Teodoru, pentru sudul provinciei.

Conform planului stabilit, spune d-l Ionescu, se va face sub auspiciile fundației „Principele Carol” din București câte un cămin cultural în fiecare comună, cu concursul tuturor intelectualiilor comunei și ai satelor basarabene. Notarii, preoții, învățătorii și agronomii vor da tot concursul lor.

Ideia ridicării sufletesti a satelor moldovene este foarte binevenită, căci dacă este o pătură, care trebuie ridicată și apropiată sufleteste, este toată cea moldovenească. Ea trebuie să se simtă ca la ea acasă, după cum foarte bine a spus A. S. R. Principele Carol, la festivitatea dela Bălți.

— O delegație de profesori, preoți și studenți ai societății culturale „Să se facă lumină” din Focșani a vizitat zilele trecute Hotinul, cu scopul de a înființa bibliotecă populară în orașul și județul Hotin. Oaspeților li s'au făcut o frumoasă primire, dela care nu a lipsit tot ceea ce lumea românească din localitate are mai distins.

După ce s'au întreținut în acea zi cu oficialitățile și cu membrii societății culturale din oraș, în care timp au discutat modalitatea împărțirii cu mai multă ușurință a cărților în oraș și județ, cu automobilele delegația a părăsit, orașul plecând spre Tg. Lipcani, lăsând în oraș pe d-l Gh. Dumitrescu pentru împărțirea a câte 350 cărți pentru fiecare instituție culturală din oraș.

Știut fiind faptul, că societatea „Să se facă lumină” din Focșani este singura societate culturală din

CÂNTEC DIN BASARABIA.

Viața mea ce-i trecătoare O petrec cu supărare. Când gândesc să-mi fie bine Mai mult dor și jale-mi vine. Când gândesc să-mi fie drag Mai mult dor și jale trag. Dorule ce ți-am făcut De mă fii legat butuc Ca pe-o vacă de vândut. Dorule ce ți-am stricat De mă ții legat de gard Ca pe-o vacă de furat?

Auzit dela Axinte Furga din Vancioști-Hotin de GH. GANEA

Premiile „Culturii Poporului”

Ziarul „Cultura Poporului” invită pe toți cei ce vor să concureze la premiile foli noastre să trimită până la 1 Ianuarie 1925 culegeri de descântece, vrăji, leacuri, plante medicale întrebuințate în popor, se pot trimite și plante cu numele popular și cu modul lor de întrebuințare, credințe în legătură cu medicina populară, procedee populare de tratament, insecte, și altele.

a) Condițiunile:

Manuscrisurile vor fi întocmite pe o singură pagină, foarte citite, și se va menționa de unde s'a cules (localitatea, județul, materialul, dela cine, numele, vârsta). Manuscrisurile pot fi însoțite de desene, fotografii, și a

b) Premiile:

- Premiul I. 1200 lei
„ II. 500 „
„ III. 300 „

c) Materialul va rămânea proprietatea „Culturii Poporului”, care intenționează să le publice în editura ei, natural, menționându-se numele culegătorului.

d) Materialul trimis va purta mențiunea: Pentru premiul.

Și vor fi adresate: Redacția ziarului „Cultura Poporului”, secția științifică.

Traian G. Stoescu avocat Călea Șerban Vodă 42 BUCUREȘTI

BANCA ANGLO-AUSTRIACĂ FILIALA ORADEA-MARE SCONTEAZĂ CÂMBII PRIMEȘTE DEPUZERII SPRE FRUCTIFICARE cu livrete și în cont-curent, pe lângă dobânzile cele mai avantajoase. EFECTUIAZĂ remiteri pentru țară și străinătate în cel mai scurt timp și pe lângă condițiunile cele mai avantajoase. CUMPARĂ ȘI VINDE MONEDE STREINE

REDACTIILE NOASTRE

- IN BUCUREȘTI: Călea Șerban Vodă 42, redactor d. Traian Stoescu.
IN AMERICA: În orașul Detroit Mich. 2980 Franclini, redactor d. G. Branuțiu.
În orașul Youngstown, Ohio, 263 E. Erie St. or P. O. Box 418, redactor d. M. Roman.
În orașul Saint Paul, Minnesota 8 Woodbridge St. redactor Grigoriu I. Cos.
În orașul Uniontown Pa. 260 N. Gallat ave, redactor d. George E. Tempea.
În orașul Canton, Ohio, 1924 Garfield Avenue I. W. d. Teodor Andrica.
În orașul Whitman wra, redactor Pasă Crișan.

ASTRA 41-14 Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S.A. DIRECTIUNEA GENERALĂ: BUCUREȘTI, Str. Lascar Catargiu 11. Telegame: VAGONASTRA BUCUREȘTI. Scriitori: CĂSUȚA POȘTALĂ 136, BUCUREȘTI. Autobuse de pasageri pentru orașe și localități balneare. Proiecte de exploatare și de rentabilitate la cerere. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. Capacitate 3 1/2 tone. Automobile-cisterne pentru transportul de uleiuri, benzina, și petrol. Capacitate 3550 litri. Automobile cu pompă de incendiu pentru pompieri. Automobile stropitoare pentru orașe, lărgimea de stropit 5 metri. Strunguri de precizie pentru tăierea de ghiveci, milimetri și mod. Distanță între vârfuri 1000, 1200, 1600 și 2500 mm. Piese cu excentric cu cursă de 30 mm. presiune de 8 tone. Grupuri electrogene de 35 Kw, 110 sau 220 Volți, putând alimenta 150 becuri de 25 lumini. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. Mașini de găurit de 15 mm. și 35 mm. Produsele noastre se găsesc cu prețurile originale de fabrică la următoarele firme: ARAD: Intreprinderea de Mașini și Automobile, Str. Alexandri 6. BEAȘOV: „Silvania” Intreprinderea Tehnică, Strada Spitalului 64. CLUJ: Blaga Emil, Intreprinderea Tehnică, Piața Ștefan cel Mare 3. LUGOJ: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj. MEDIA: Departamentul Mașinelor al reu. agr. s. a. s. ORADEA-MARE: „Economia” S. A. Comerț și Indust. P. M. Viteazul SĂTMAR: „Mecanica” Intreprinderea Tehnică. SIBIU: Departamentul Mașinelor al reu. agr. s. a. s. SIGHIȘOARA: Departamentul Mașinelor al reu. agr. s. a. s. TÂRGU-MUREȘ: Biró E., Ing. meș. cu dipl. Intreprinderea tehnică, Str. Ștefan Vodă 1/a. TIMIȘOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein.

De prima calitate plăcută și răcoritoare este Bere din Turda Fabrica: Turda, Telefon 5. Depozit principal: CLUJ, Telefon 394.

INCERCAȚI ÎNTÂI a prepara cafeaua cu o mică cantitatea de „VERTABIL FRANK” și vă veți convinge în curând ce gust bun, ce mireasmă fină și ce spornice posedă el. ou rășnita de cafea

O RECLAMA folositoare se face în „CULTURA POPORULUI” care se tipărește în 56 mii de exemplare